

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

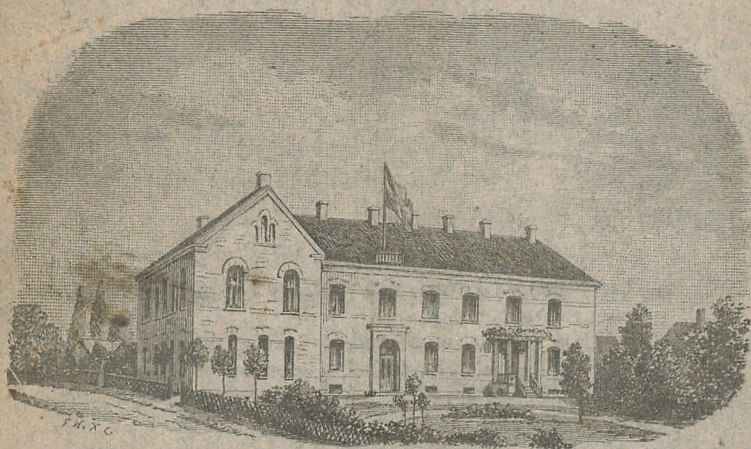
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MEDDELELSER

OM

ORDRUP LATIN- OG REALSKOLE.

VED

H. C. FREDERIKSEN.

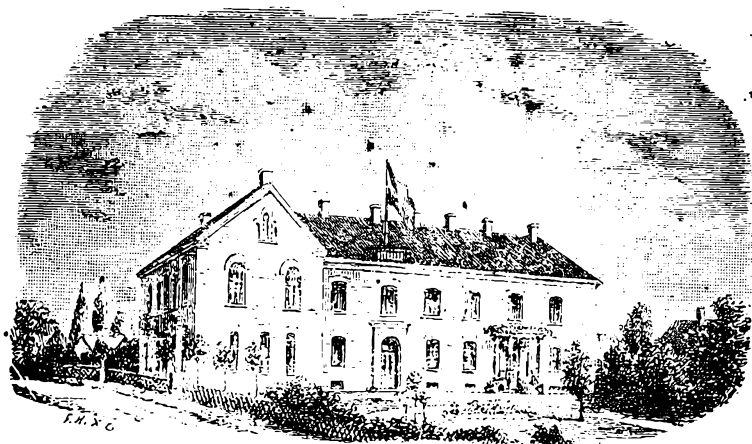
1892.

Saa bæres da Barnet, det værnløse Kryb,
imellem to bundløse Kærlighedsdyb:
imellem en Moders Ømhed og hans,
der gav med sit Hjerteblod Korset dets Glaus.
(Wergeland.)

MEDDELELSER

OM

ØRDRUP LATIN- OG REALSKOLE.

VED

H. C. FREDERIKSEN.

Stege.

Møns Avis Bogtrykkeri ved L. M. Tommerup.

1892.

Kald paa Heltene, der blunde!

Skolens Program.

Naar man udbeder sig en Skoles Program o: dens trykte »Meddelelser«, er det blandt andet for deri at finde Oplysninger om den mere udvortes Side af Virksomheden, om Elevantal, Lærere, Klasser, Betalingsvilkaar. Men man søger ogsaa *noget andet*; thi efterhaanden faar jo nok de forskellige Skoler et vist offentligt Omdømme, som kan være en Vejledning for Hjemmene med Hensyn til Valget af Skole; men man vil dog gerne vide noget mere; man vil noget nærmere hen til Genstanden for sin Interesse. Saa udbeder man sig — til at begynde med — Skolens Program for deri at møde dens Tankegang.

Opdragerens og Skolemandens Tankegang skal naturligvis hovedsagelig kendes gennem dens Frugter; men det har ogsaa sin Betydning, ja maa for nogle være en Nødvendighed, at følge Skolens indre Liv hen mod dets mere skjulte Kilder. I det følgende gives der noget for de saaledes søgende.

Lodstjeneste.

1.

I en af *Jonas Lies* Bøger: *Lodsen og hans Hustru*, fortælles der om en ung Matros, *Salve Kristiansen*, der en Stormnat under Norges Kyst frelste Skib og Mandskab. Dermed gik det, kortelig fortalt, saaledes til.

Salve havde fra lille Dreng færdedes paa Søen. Hyppig gik hans Farter, først med Faderen, siden alene, over til en lille Ø, Torungen, hvor der kun laa et eneste Hus, der vendte sine to smaa Vinduer ud mod Havet. Huset ejedes af en udtjent Gubbe, der blandt andet havde Fortjeneste af at holde Ild paa sin Skorsten i de lange Høstnætter, for at de, som laa udenfor og lodsede i Morket, af Lysskæret fra de to Vinduer kunde tage Kending paa Torungen. Der var den Gang ingen andre Fyr deromkring.

Den gamle levede ene med sit Barnebarn, Elisabet; det var nok særlig hende, der voldte, at Salve blev saa kendt, som han gjorde, med Farvandet omkring Torungen. Og han havde i Aarenes Løb været saa tit ude med Fiskere og Søfolk om Nætterne, at han, naar han saa de to Lyspunkter fra gamle Jakobs Vinduer, kunde tage Mærke efter Retningen, hvori de stod for hinanden, saa han paa en Prik vidste, hvor han var. Han kendte til sidst Farvandet under Torungen »som sin egen Lomme«.

Saa kom han ud i Verden. Han gik selvfølgelig til Søs. Og faa Aar efter træffer vi ham som ung Matros paa Sejlkrydseren *Juno*, selv nittende af Besætningen. Turen gjaldt Amerika og videre om for Resten. Vi er nu paa Hjemvejen og i haardt Vejr. Det er Nat. Det

gælder om at presse med Sejl for at holde sig klar af Kysten. Paa Lods var ikke at tænke i en saadan Nat. Man var beredt paa at gaa under. Da saa Salve i et Øjeblik to Lysblink. Han saa dem atter; og det gik klart op for ham, at det var den samme skraa Lysning, han før saa ofte havde taget Mærke paa fra gamle Jakobs Skorsten ude paa Torungen.

Han meddelte sin Opdagelse til Kaptajnen, og Enden paa deres korte Forhandling blev, at Kaptajnen bestemte sig til at gaa ind under Land med den unge Salve Kristiansen som Lods.

Der stod saa det unge Menneske med Raaberen og havde Kommandoen over Skibet. Kaptajn og Styrmand stod ved hans Side. Mandskab, Skib, Ladning hvilede paa hans to unge Skuldre. Men *det* Farvand var jo *hans* Farvand fra lille af; han kendte, hvor hvert Skær og hver Sten laa, naar han havde Retningen af de to kendte Lys. Her kunde han være Lods som ingen anden: her var hans Kærlighed, hans Hjem, hans Erindringer.

Hvor tryk stod ikke Kaptajnen ved det unge Menneskes Side og læste Redningen ud af hans sikre Træk.

I den Nat bjærgede Salve Kristiansen Juno.

Jeg fremdrager dette som et billedligt Udtryk for en Tanke, der drager sig gennem Skoleværket, og som det er af yderste Vigtighed at faa virkeliggjort i vort Lævned og gøre kendelig i Tale og i Skrift.

En Skole er en Organisme, en Enhed, en Personlighed med *sit* Fysiognomi og *sin* Ejendommelighed, hvor mange eller faa der saa virker ved den. Hver enkelt Skole har, mere eller mindre bevidst, sit Præg, sit For-

billede, sit Maal. Hver enkelt Skole har *sin* Mening om Livet og *sin Plads* deri. Og selv om alle Skoler arbejdede med de samme »Fag« i samme ydre Udstrækning, saa mente de dog ikke alle det samme og vilde ikke det samme. Hver bruger *sine* Øjne og *sine* Øren over for alt det, Verden udenom har at byde. Og — for at komme tilbage til Billedet med Lødsen: Hver Skole har *sit* Farvand, hvor *den* særlig er kjendt, og hvor *den* kan være Lods for de unge, eller — om man vil: Lods for en og anden Tanke, der maaske ellers vilde løbe paa Grund.

Det er af Vigtighed, at de Hjem, der knytter sig til en Skole og knytter Skolen til sig, er klar paa dette. Hver maa midt i sin *almene* Virken have noget, der i særlig Forstand er *hans*, og hvorved han egentlig er den, han er.

At bevare sin Ejendommelighed samtidig med, at Selviskheden bedre og bedre bekæmpes, idet Interessen for det almenes Tarv bevares og forøges, — dette er jo Betingelsen for at være et lykkeligt Led i Samfundets almene Arbejde.

Jo mere gennemarbejdet, ordnet og regelret vort Skolevæsen bliver, jo større Ensformighed bliver der ogsaa deri. Nu er det jo vist, at fælles Tanker og fælles Regler er en god Ting i en Samfundsbygning. Men hvor Bygningen bestaar af den levende, let bevægelige Ungdom med alle dens *forskellige* — *højest forskellige* — Muligheder og Ejendommeligheder, indeholder Uniformiteten ogsaa en stor Mislighed; og hver Skole har derfor her *sin* Lodstjeneste at gøre, for at vort Skolevæsen ikke skal strande paa Uniformitetens Skær.

Det gælder om midt i Børneskarernes Mangfoldighed at bevare Blik for de enkelte Individider; det gælder for Skolerne at finde ind til hver enkelt lille Personligheds inderste Kerne, hvis vi ikke i vor voksende Rigdom paa højere og lavere Skoler skal faa en tilsvarende Fattigdom paa dygtige Karakterer.

Vore Skolebørn kan indordnes i tre Grupper. De, der findes i den første, er ikke saa langt fra midt i vor Rigdom paa Skoler at kunne kaldes skoleløse. Der tales for Tiden en Del om *hjemløse* Børn. Det synes at undgaa Opmærksomheden, at der ogsaa er adskillige Børn, der mangler noget væsentligt i Retning af *Skoler*. Det er jo ikke saadan at forstaa, at Samfundet ikke sørger for sine Børns Skolegang; der er jo Skoler for dem alle. Men der er sikkert flere Børn, end man tror, rige Naturer og fattigere Naturer, der ikke passer rigtig og ikke kommer til forsvarlig Udfoldelse inden for de bestaaende Skolerammer, dels paa Grund af, at disse er for lidt elastiske, dels og navnlig paa Grund af de næsten tyranniske Eksamenskrav, — ikke saaledes at forstaa, at disse i og for sig er for store; men fordi Eksaminer er komne svært i Mode. Der er *mange* Børn, som ifølge deres Forældres sociale Stilling ikke kan søge Almue- eller Kommuneskolerne; ikke blot den honnête Ambition, men ogsaa ideellere Hensyn forbyder det. De maa og skal i Latin- eller Realskole, men *passer ikke der*, saaledes som Undervisningen for det meste ledes, thi Evnerne er for smaa. Vel stillede og bedre stillede Folk kan jo ogsaa have ubegavede Børn. For disse Børn mangler der et Led i vort Skoleværk, i hvert Fald i Kjøbenhavn og vel i vore Købstæder i det hele taget; paa Landet

har jo de grundtvigske Friskoler haft deres umiskendelige Betydning ogsaa paa dette Omraade, idet i disse Skoler »hver faar nyde, som han nemmer«, og Eksaminer i almindelig Forstand er jo helt udelukkede.

At man i temmelig stor Udstrækning benytter sig af en ung Student eller lignende pædagogisk Bihjælper »til at gennemgaa Lektier med Børn«, gør næppe Sagen bedre. En Huslærer kan heller ikke altid udfylde Savnet. Og Savnet er stort; thi der er mange flere ubegavede Børn, end Hjemmene i Reglen vil være ved. Og disse Børn kan blive brave, lykkelige Mennesker ude i det praktiske Liv, skønt de mangler Evnen til den komplicerede Skoleundervisning. Denne kan let for dem blive en aarelang Lidelse, idet der Dag efter Dag forlanges af dem, at de skal magte, hvad de ikke *kan* magte.

I den anden Gruppe findes de mange primitive Naturer, ejendommelige Begavelser, hvem Intelligensen og Kulturen er blevne for fine, for upraktiske. Saadanne Børn kan mangle noget væsentligt i at kunne følge med i en Skoles regelrette Gang gennem alle Fagene. De kan maaske ikke med saa mange Sprog, eller de pines af en Naturkundskab uden tilstrækkelig Natur, af en Religionskundskab uden tilstrækkelig religiøs Realitet, af en Historieundervisning uden tilstrækkeligt Tilknypningspunkt for deres personlige Liv. De ejendommelige Naturer har jo tit nregelrette Evner; de klemmes og indsnævres ved at skulle passes ind i de stive Rammer, som navnlig Eksaminerne lægger om vort højere Skolevæsen. Ja, der er mange flere Børn, end man dagligdags giver Agt paa, som har særligt Øje for *Realiteterne*, baade de synlige og de usynlige, og som derfor daarlig kan trives ved den

almene Undervisning, der stadig fristes til at gaa for meget bort fra det reale, bort fra Genstanden, hen mod Beskrivelsen, baade i Religions-, Historie- og Naturhistorieundervisningen og videre frem.

Vi kan ikke sige til de Børn: Forlad Skolen og søg privat Undervisning; thi denne sidste er i mange Tilfælde ikke at erholde, naar der skal stilles større Krav til en virkelig grundig Uddannelse i adskillige Fag, og der samtidig ikke tør stilles altfor store Krav til Pengepungen.

Det ægte Guld, Sandheden, Kernen — det er det, der skal lægges Vægt paa. Men Børn kan ikke næres af Kernen i det, de ikke kan fordøje, end mindre af det, der ingen Kerne har.

At være hel, helt sig selv, at uddannes i Samklang med det, der er ens Indhold, at sky Skinnet, men lære at bruge det, man *virkelig* har, — det er Sagen. Men mange Børn fører i deres Skoletid ingen hel Tilværelse, ofte knapt nok en halv, naar de da ikke er saa stærke Naturer, at de igennem Dovenskab og daglige Overtrædelser reagerer mod Undervisningens Overgreb og Misforstand og *saaledes* skaffer sig Albuerum og en Slags Sandhed i deres Tilværelse. Og at meget ved en *saadan* Reaktion kan komme paa Vildspor, er jo klart nok.

Men at være *hel* i sin Barndom, et *helt* lille Menneske, Evnerne være saa større eller mindre, — dette er jo Barnesjælens Sandhed, dens ægte Guld, der senere giver Adgang alle Vegne til de virkelige Opgaver. Skin-Opgaver er der nok af og nok, der slider med. Men Verden bringes ikke et Hanefjed fremad ved *det* Slid.

Saa sendes da disse Linier ud til mange kære

Mennesker som et lille Indlæg til Fordel for de Børn, der maaske ikke mindst er kaldede til at gribe virksomt ind i Livets virkelige Arbejde, og som derfor ogsaa trænger til den Løds, der kan hjælpe til at føre deres dyre Last i Havn.

Den tredje og sidste Gruppe indeholder dem, der saa at sige kan gaa hele deres Skoleliv igennem uden væsentlige Genvordigheder; de tager, hvad der bydes dem; Evner, Opmærksomhed og Flid gør hver sit til, at det læste kan tilegnes og bevares. Om disse Børn er der mindst at bemærke; de er regelrette, ligesom Skolerne er regelrette, og de passer derfor saa godt ind i Skolen. Træf en anden Skoleordning; — de passer alligevel. Giv andre Eksamensreglementer; — de tager Eksamen alligevel og lige godt. De er Forældrenes og Lærernes Glæde; for dem ligger de snorlige, aabne Veje og føre hen til en god Stilling i Livet.

Det er nu *deres* Ejendommelighed at være saadan.

Disse Børn synes ikke at trænge til nogen Løds; thi der synes ingen Skær at være i det Farvand, hvor *de* sejler.

Men det er en Misforstaaelse. Ogsaa de har jo hver sin Sjæl, hver med sit Præg, som er der lige fuldt, fordi det er ikke kommet til Syne i det udvortes og derfor ikke viser sig for ethvert Øje; ogsaa de har jo deres særlige Tilskud at give til det almene. Det er jo en bekendt Sag, at saadanne Børn som oftest ikke bliver de dygtigste Mennesker, naar de kommer ud i Livet. Thi er der for de ovenfor fremdragne Børn den Fare, at de nivellerende Magter i Samfundet vil bryde deres Ejendommelighed, saa er der for disse den Fare, at de

samme nivellerende Magter ikke udvikler deres Ejenommelighed. De faar da maaske nok udviklet deres Evne til at passe sig ind i det foreliggende og akkommodere sig efter Forholdene, men faar ikke i samme Grad kaldt paa de Evner, ved hvilke hver enkelt skal gøre sig til Herre over Forholdene og *bøje dem* ind under sig.

Og det ved vi jo godt, at ogsaa disse Børn faar tidligere eller senere *deres* Lidenskaber at leve i, *deres* Drifter at kæmpe med, *deres* Tvivl og Anfægtelser, *deres* personlige Udformningsarbejde; ogsaa de — og ikke mindst de — skal derfor i Tide hjælpes til at blive Enere, hjælpes til at faa Øje for den uendelige Verden, der omslutter ogsaa *deres* foreløbig saa lige Veje, saa de kan faa Anelse om det Omraade, hvor ogsaa *de* er Undtagelser, og hvor de, midt i det almene Arbejde, ogsaa har *deres* særlige Lodsomraade.

Men paa den Maade, vil man sige, kommer disse Børn jo ogsaa til at høre til Undtagelserne.

Ja, her staar vi netop ved Knudepunktet. Det er herhen, vi gerne skulde naa. Lad vore Børn, rettelig forstaaet, *blive Undtagelser alle sammen!* — Dette skal ikke være et morsomt Paradoks til Underholdning. Enhver har jo frit Lov til at anbringe sine Korrekativer; men den Tankegang, der gaar igennem, hvad her er fremstillet, vil næppe misforstaas. Den gaar jo, kortelig udtrykt, simpelthen ud paa dette ene: Betragt de enkelte Børn som Personligheder; lad os stræbe efter at finde Kernen i hvert enkelt Barn og af al Magt stræbe efter at uddanne og udvikle de foreliggende Realiteter, lad os stræbe efter at vinde større og større Agtelse for Individets Ret.

Saa beder Børnene ikke om andre Skoler end dem, vi har, men beder om en god Plads i de Skoler, der allerede er, beder om Bevægelighed inden for det regelbundne, beder saa inderlig om, at Eksaminerne ikke maa komme til at hæmme Livets sunde Udvikling, beder om, at deres Syn maa aabnes for den langt væsentligere Eksamen: den Prøve, Livet selv kræver; *her* er det jo, det gælder om at bestaa, og i den Prøve vil altfor mange falde igennem, dersom Skolerne ikke gør den her paa-pegede store Lodstjeneste: at redde Individualiteten fra at strande paa Uniformitetens Skær.

Alle de enkelte Børn trænger til Gud, og *hver* trænger til *sit* Gudsforhold. Og *alle* Børn trænger mere til en *levende* Gud end til Retroenhed, mere til at kende den virkelige Natur end til en mere eller mindre virkelighedsfattig Beskrivelse deraf, mere til at lære at tænke deres egne frugtbare Tanker end til at lære fremmede Tanker udenad, mere til friskt Blod end til falmede Idealer. Og derfor tør vi, med al nødvendig Begrænsning, hævde, at jo flere Undtagelser en Skole arbejder med, jo mere udretter den. Den Skole, for hvem *alle* Børnene blev *Enere*, og som hjalp til at lodse de enkelte ind i deres Personligheds Centrum for fra det Udgangspunkt at drage med dem et Stykke ud ogsaa paa *Videns* uendelige Vande, — den røgter en god Gerning i Verden.

Lodstjeneste.

2.

Har Skolen *som Helhed* sit eget Præg, saa har samtidig alle vi Lærere, der mer eller mindre bidrager til

at give den sit Fællespræg, idet vi arbejder sammen mod det samme Maal, — vi har jo hver sit Arbejdsomraade og hver sin Ejendommelighed. Vi kan altsaa sige, idet vi bliver i Billedet med Lodsens: Vi har hver sit Lodsomraade i vort Samliv og Samarbejde med Børnene; og hvad hver af os her monne eje, lidt eller mere af Livsindhold og Dygtighed, vil direkte eller indirekte komme vore Disciple til Gode.

En Lærer kan maaske være hjemme paa det *personlige* Omraade, har sin særlige Kærlighed og sin særlige Interesse der; han kan derfor maaske være en paa-lidelig Lods paa Følelseslivets, Lidenskabernes, Drifternes farlige Vande, idet han kan naa ind til eller ind imod den dybe Kerne i Barnet: »Fremfor alt, hvad du bevarer, bevar dit Hjerte; thi derfra udgaar Livet«; bogstavelig eller figurlig talt kan han følge den unge paa hans skjulte Veje, ogsaa dem, der i store Bugtninger fører ind i Mørket, hvor Fristelserne bor; kan aabne noget af Menneskelivets underlige Bog for ham; kan vise ham Verden som en Virkeplads for Personligheder, hvis Grundlov er:

Ved at tro paa Livet erfares det,
ved at elske Livet forklares det,
ved at vove Livet forsvares det,
ved at ofre Livet bevares det.

En væsentlig Side af Litteratur- og Historieundervisningen træder her støttende til.

En Lærer kan være en *religiøs* Natur, som særlig paa denne Del af det personlige Omraade, paa *Troens*, kan gjøre Lodstjeneste for de unge — der, hvor saa

mange aabenbare og skjulte Skær truer Sejladsen; kan hjælpe dem ud paa Mysteriets Vande, »der er saa dybe, at en Elefant kan svømme deri, og dog saa lave, at et Lam kan vade derover«; kan vidne om Gud, saa han bliver en *levende* Gud for dem; kan vidne om Jesus, saa han bliver ikke et Videns Objekt, men en personlig Ven, den bedste, som de siden aldrig kan miste; kan vidne om Aanden, saa de føler og erfarer Aandens Realitet og nærværende Magt ogsaa i den haandgribelige Virkelighed; kan samle og berede Sjælen til det store Beslutningens Øjeblik, da den, trods alle Tvivl, maa *vælge* Troen og udraabe: »*Her staar jeg, Gud hjælpe mig, jeg kan ikke andet*«; kan pege paa det usynlige Rige, der er inden i og oven over, bag ved og foran hele Livet; pege saaledes paa Sejladsen mod det ukendte Land, at det synger inde i Sjælen:

»O let kun dit Anker, kast Linerne los!
 Hver muddergemt Pæl, lad den bugges til Ros!
 Lær Sømandskab først paa Genezaret Sø,
 men styr saa din Kaas mod den ukendte Ø!

Og hvad du saa skal døje af Modvind og Nød,
 far trøstig ud paa Dybet i Farernes Skød;
 og har du ogsaa oprørske Tanker om Bord,
 bed ham, den Opstandne, tage Tag i dit Ror!

Ja, om du tør hejse hans Korsflag i Stavn,
 og bede om Bør i hans hellige Navn,
 og tage hans Ord til din styrende Naal,
 og være ham lydlig i Tro og i Taal, —

Da skal engang dit Hjerte faa Lov at raabe »Land«!
 da skal du som Kolumbus faa se din Palmestrand;
 ja just i samme Time, din Støvdragt maa dø,
 skal selv du sætte Foden paa »Hellig Frelasers Ø!«

Ogsaa paa dette Omraade kan flere af Undervisningsfagene træde støttende til, vi kunde fristes til at sige: de alle.

En Lærer kan være saaledes hjemme i *Poesiens* Verden, at han kan lodse de unge uden om de Farer, der bringer Sjælen til at strande paa det flade eller fare vild i Blændværket; kan aabne Synernes Verden for dem; kan kalde paa Fantasien, højne Sindet, vække Begejstringen,

»salig den Issc, som Begejstrings Ørn
har suset over paa de brede Vinger«;

kan mane Idealer frem i deres Sjæl og lade dem lære ikke at ville give sig hen i anden Virkelighed end den, der vil aabenbare Idealerne, og ikke at ville anerkende andre Idealer end dem, der kan staa deres Prøve i Livets Virkelighed; kan vise dem Guderne som levende Skikkelser; kan binde deres hele Sjæl og Sind saaledes til ædel Stræben, at det klinger inde i dem:

»Højere hændes ej Held paa Jord
end med stor Sag at sejre;
end skal du æres, yndet af Guder,
om for stor Sag du segner.«

En Lærer kan have *sit* Lodsomraade i den kolde, klare, strenge Tankens Verden og kan lodse de unge bort fra de halve Tankers, Gætteriets, Tankeløshedens, Uklarhedens, Vrøvlets Skær, paa hvilke saa mangt Menneskeværk strander, og saa store Livsværdier gaar tabt; kan lære Mennesket at respektere den absolute Nødvendighed; kan optugte Tanken til at gøre rigtige Slutninger og hjælpe Sjælen bort fra Fantasteriet, der

vil løse Baandet mellem Aarsag og Virkning. Her har blandt andre den, der er hjemme i Matematiken, en rig Opgave; Naturkundskaben og den logiske Side af Sprogundervisningen horer hjemme paa samme Omraade.

Og den, der er hjemme i Naturens og Naturvidenskabens Verden kan desuden salve de unges Øjne, saa de begynder at kende lidt til den Jord, de tramper paa, den Kvist, de tankeløst brækker over, det aandende Blad, Frøets skjulte Liv i Jorden, Kræfternes Slægtskab og Spil i det tilsyneladende livløse. Det er jo forholdsvis kun lidt, der kan naas i Skoletiden; men der kan dog lægges Bund og aabnes en Udsigt, der kan drage de unge videre. De kan dog begynde at skimte Livet i den mindste Celle og følge det op til det ypperste og mest sammensatte Væsen; de kan dog følge om end nok saa lille et Stykke af Opdagelsernes Historie, lidt af Jordens og Himlens, af Lysets og Tonernes Historie; de kan lære, hvordan voksende Kendskab til Naturen gav voksende Herredømme over Naturen. Og saa kan jo ogsaa denne Undervisning ende med at lade den unge, der synes, han nu ved saa meget, sætte sig ved Strandbredden hos den store Newton og lytte til hans Ord: Mit Værk var kun som Barnets Leg med Muslingskaller ved Stranden, mens Videns uendelige Ocean laa uanet for mit Blik.

Og saa kan vi jo slutte denne Række med at pege paa, hvorledes Historien samt vor egen og den fremmede Litteratur kan føre vore Disciple til Bekendtskab med en Verden af Tanker, der drager sig gennem hele Menneskeslægtens Levnedsløb, — Tanker, der har be-

væget sig over alle Livets forskellige Omraader, har hidført og præget de forskellige historiske Tidsperioder, paa Religionens, Litteraturens og Kunstens, Statsforfatningens og Samfundsopgavernes Omraade og saaledes formet Verden baade i indvortes og udvortes Forstand.

Øg gennem denne Oplysning ledes de unge jo henimod at kende deres egen Tid med alt det, der er oppe i den, saa de ved, hvor de staar, og hvordan den Verden ser ud, hvori de snart skal til selv at sætte deres Kræfter ind. Og igennem Sprogene kan de jo ogsaa faa et lille Indblik i Ordets Verden, se, hvordan Menneskesjælen har formet Ordene og føjet dem sammen, saa den kan finde sig selv i dem og udvikle sig videre, idet den udvikler sit Sprog.

Lodstjeneste.

3.

Men det er ikke blot os Lærere, der gør Lodstjeneste ved en Skole. Det er ikke blot det, vi kan eje af Sympati for de mange enkelte Børn og af Dygtighed hver paa sin Plads, der er den hele Drivkraft i Værket. — Er der en organisk Forbindelse mellem Hjemmene og Skolen, saa har hvert Hjem en stor daglig Opgave inden for selve Skoleværket, ja, til Tider kan et enkelt Hjem komme til at yde en betydningsfuld Lodstjeneste snart med Hensyn til et enkelt Barn, snart over for Skolen som Helhed.

Vor Skole frembyder i saa Henseende et rigt Erfaringsstof. Hvor mange Gange har ikke en enkelt Fader eller Moder hjulpet os med at bringe et Barn over

et af de saakaldte døde Punkter eller med at klare en vanskelig Situation. Og der kan jo ogsaa være Tilfælde i en Skoles Liv — der jo i visse Maader føres midt ude i Strømmen og med stærk Rapport til herskende Meninger — hvor en Fader eller Moder har gjort en dyrebar Lodstjeneste om Bord og hjulpet det hele Værk forbi skæbnesvangre Skær baade af den ene og den anden Art; og her tænker vi ikke mindst paa Farer eller Hindringer af rent personlig Art, naar Tro og Haab mattedes, og Haanden kunde slappes. Da har tit et oplysende, opmuntrende, tillidsfuldt Ord kunnet lodse Hjertet ud igen paa de frie, aabne Vande og give fornyet Fart mod Maalet. Denne Lodstjeneste kan jo være trættende; det er jo mest under vanskelige Forhold, Lodsens kommer om Bord; saa meget alvorligere er den Tak, vi bringer de mange trofaste Hjem.

Men det er ikke blot Skolens Lærere, Forældre og Venner, der er med i dette Arbejde. Nu kommer det sidste og noget af det smukkeste og lykkeligste, vi oplever under vor Sejlads, og som var det, der nærmest stod for Tanken, da Indledningen om Salve Kristiansen blev nedskrevet. Han var jo endnu meget ung, ikke langt fra at være et Barn; han kunde ikke være Fører om Bord under almindelige Forhold, endnu mindre under vanskelige Forhold; men paa eet eneste Sted, — der kunde han staa for Styret; der var han den, der kunde frelse: Naar han saa Lyset i de to Vinduer i gamle Jakobs Hytte, saa kunde han som ingen anden klare Skærene; der var hans eneste Lodsomraade i Verden; men der var han ogsaa hjemme.

Og der er lykkeligvis Ungdom om Bord mange andre Steder end paa Juno. Salve Kristiansen er ikke det eneste Barn, der har været Redningsmand. Det er en evig Historie. Der er mangt et Barn, der, uden at man tænker synderlig derover, har reddet sit Hjem i en farlig Stund; mangt et elskeligt Barn har uden at vide det lodset sine Forældres Lykke i Havn; og i Skolen har mangt et Barn kunnet være en hjælpende Magt over for Kammeraterne. Vi tænker her ikke blot paa, hvorledes en Discipel kan lodse en anden over Matematikens eller andre Vanskeligheder, som vedkommende ellers var strandet paa, eller kan lodse en bly og bange Kammerat uden om Forsagthedens Skær, eller ved sit gode Eksempel og Venskab lodse en lille Synder bort fra et vanskeligt Sted, eller ved sit Mod og sine legemlige Kræfter yde Hjælp under ydre Genvordigheder; men vi tænker ogsaa paa, hvorledes en brav Discipel ved sit Hjertes eller sin Aands ubevidste Magt kan virke paa en hel Flok Kammerater; hvor tit maa vi ikke med Glæde sige: Der kom en god Aand ind i den Klasse med den Discipel. Og Børn kan mere endnu: En Skolemand fortæller: Jeg var en Dag meget nedtrykt; jeg syntes, Aanden var vegen fra mig; der var ingen Myndighed i min Sjæl; jeg følte mig saa fattig paa Kærlighed og saa træt; thi jeg syntes, med al min Møje naaede jeg dog ikke, hvad jeg havde tænkt. Jeg syntes, jeg duede ikke mere. — Som jeg nu gik i en nærliggende Skov en Morgen i disse Tanker, — jeg gik et Stykke borte fra Vej og Sti — hørte jeg det rasle i Lovet, og da jeg saa op, kom et Barn springende hen imod mig, — det var en af Skolens Disciple — slog Armene om min Hals, rakte mig nogle

Blomster og gav mig saa tydelig til Kende sin Tillid og sin Lykke. Vi fulgtes ad til Skole; og det var den Dag det Barn, der lodsede mig ind i min egen Skole, lodsede mit Hjerte i Havn og gjorde derved den hele Skole en god Tjeneste.

Gud være takket for alle disse velsignede smaa Lodser, og for de store med! — Det er en kær Opgave for Skolen at uddanne mange til at gøre saadan Lods-tjeneste i Verden, saa hver kan faa sit lille Omraade, hvor *han* er hjemme og kan lodse Samfundets fælles Værk uden om et og andet Skær og saales gøre sit til at hjælpe os alle et lille Stykke frem mod Maalet.

Skoleaarets Udbytte.

Med »Udbytte« maa vi ikke *først* tænke paa det udvortes, særlig Eksamenskaraktererne. — Det *første* er, *hvorledes hele den unge Personlighed har udviklet sig*, og da *Arbejdet* er et meget væsentligt Led i Personlighedens Udvikling, maa vi ogsaa i væsentlig Grad fæste Øjet paa dette — dog med den Begrænsning, som foran er gjort gældende. Kun naar Arbejdet, der er paalagt Barnet, staar i et sandt Forhold til, hvad det kan magte, giver Fremgangen paa Arbejdets Omraade en Maalestok for Barnets Udvikling. Længere henne i disse Meddelelser gives der en Oversigt over Skolens Eksamenskandidater, de forskellige Eksaminers Udfald samt over, hvad der ellers er tilsigtet ndrettet i hver Klasse og i hvert Fag. Men der er det, som er lige saa vigtigt og vigtigere, saa sandt det ikke alene kommer an paa, hvad vi *kan*, men endnu mere paa, hvad vi *er*.

Skal Skolen da pege paa Aarets Udbytte i dybeste Forstand, kan der kun siges i al Almindelighed: I samme Grad som det er lykkedes den at gennemføre de Grundtanker, der er udviklede i de foregaaende Afsnit, i samme

Grad har Aaret haft virkeligt Udbytte. Den Aand, i hvis Tjeneste vi arbejder, har jo selv sagt os, hvad der er Aandens Frugter: Kærlighed, Glæde, Fred, Langmodighed, Mildhed, Godhed, Trofasthed, Sagtmodighed, Afholdenhed. Og yderligere faar vi jo betænke, at der i et Barn og et ungt Menneske kan ligge meget og gro uden endnu at være kommet synligt frem, og meget af det, der er saaet, kommer jo først til at vise sig rigtig, efter at Skoletiden er afsluttet, naar Livet selv holder Eksamen med os.

En væsentlig Maalestok, hvorefter Udbyttet kan bedømmes, er Barnets Forhold til *Sandheden*.

I saa Henseende kommer det saa meget an paa, i hvilken aandelig Atmosfære Børnene lever. Skolen tør betone, at den af yderste Evne gør sit for at rense Luften, dens Disciple aander i; de ved, hvor de har den, de kan ikke tage fejl af dens Basis, de faar *paa alle Omraader* at føle, hvor Sandhedens skarpe Grænselinie gaar. Et Udbytte i saa Henseende, haaber vi, vil være at spore.

Et andet væsentligt Moment i Bedømmelsen er Børnenes Forhold til deres *Hjem*. Ligesom Skolen stræber at indrette sig saa hjemlig som muligt ikke blot over for sine Fosterbørn, men over for alle sine Elever, saaledes stræber den ogsaa, saa varmt og indtrængende, den kan, at vise Børnene, hvad deres Hjem er værd, og hvad de skylder det. Det er vort Haab, at ogsaa det forløbne Aar maa have noget Udbytte at fremvise i Retning af, at Børn er blevne elskeligere i Forhold til deres Hjem.

Skoleaaret har for os ogsaa vist sit Udbytte deri,

at der fremdeles er bevaret et godt Kammeratskab mellem Disciplene og et godt Forhold imellem disse og Lærerne.

Børn er jo som oftest store Egoister. Men et godt Udbytte er naaet, naar de dog har lært at lytte til de Ord, der kan belyse Egoismen og hjælpe til at drive den ud, har faaet Øje for gode Eksempler og har lært at betragte Livets gode Magter ikke som uvedkommende eller ligegyldige fremmede Væsener, men som Magter, de — trods al Ubehjælpssomhed og Skrøbelighed — dog vil give sig ind under, om det end til at begynde med kun er den ungdommelige Fantasi, der er greben af dem.

Eet maa Skolen sluttelig bede sine Hjem betænke, naar de, hver for sig, vejer Udbyttet af dens Virksomhed: ikke blot, at alt Menneskeværk øves i Skrøbelighed og derfor trænger til Overbærenhed, men ogsaa, at Vejen mellem en Tanke og dens Virkeliggørelse er fuld af Hindringer, som ikke alle er lige lette at overvinde. Fuld Tillid til, at vi vil holde, hvad vi lover, fast Tro paa, at vore Tanker, vi bygger paa, er eet med os selv, saa vi i Sandhed ikke *kan* fornægte dem, selv om det kunde se saaledes ud — dette er de bedste Midler fra Hjemmenes Side til at rydde Hindringerne af Vejen.

For en Del Aar siden talte jeg med en ældre Mand, der gik og kasserede Regninger ind for — jeg husker ikke hvem. Han nævnede flere, han havde været hos med sine Regninger; blandt andre havde han været hos »gamle« *Grundtvig*. »Naa,« sagde jeg spøgende, — »saa er De vel allerede paa Veje til at blive Grundtvigianer?« — Da kom der ligefrem Vrede og Bitterhed

i den ellers saa skikkelige Mands Øjne, og med helt sikker Veltalenhed svarede han mig: »Nej, De skal have Tak! han skal jeg dog ikke have noget med at gøre! han betalte sin Regning, men gav mig ikke saa meget som en Drikkeskilling, da jeg gik og ønskede ham *et glædeligt Nytaar*; han ønskede bare mig *det samme!*«

»Men hans Virksomhed for Resten,« — indskød jeg. — »Den kender jeg ikke og bryder mig ikke en Smule om; jeg er færdig med *ham*,« svarede Manden, hvis Synspunkter og Grundsætninger lod til at være faste og sikre.

Jeg fremdrager denne lille Oplevelse, fordi jeg synes, den kaster et Lys over de tit mærkelige Forudsætninger, hvorpaa vi bygger vor Værdsættelse af en Personlighed eller hans Virksomhed. — I mange Tilfælde er det næppe de forskellige Standpunkter, der skiller os Mennesker ad eller gør, at vi ikke kan forstaa hinanden, snarere vor Mangel paa Hensyn, Velvilje og Opdragelse i vort daglige Samliv; men vist er det, at selv om den »store« Regning bliver betalt fuldt ud: — naar vor egen lille private Regning ikke bliver honoreret, — blandt andet at den Grund, at vedkommende slet ikke ved, den er til, maaske ogsaa af den Grund, at vort private Krav er uberettiget, — da faar vi lettelig noget galt i Øjet, saa vi kommer til at se skævt paa Personer og Forhold, ja, endog kommer til at staa helt uforstaaende over for det, vi alligevel hævder os Ret til at bedømme.

Heller ikke en Skole gaar fri for skæve Domme, naar dens Virksomhed skal værdsættes. Saa meget varmere bringer vor Skole sin Tak for den megen

gode Forstaaelse, der er vist den. Og den stoler paa, at ogsaa, naar den stundom kan være bleven misforstaaet, saa misforstod dens Disciple den ikke og vil derfor have faaet deres Udbytte af Aarets Arbejde, selv om først kommende Tider kan aabenbare det.

Disciplene.

Skolen tæller 135 Disciple i 16 Klasser; 27 bor paa Skolen, 7 hos Skolens tidligere Lærer Carl Christensen, 2 hos Fru Pastorinde Branner, 1 hos Skolens Inspektør Hjalmar Høgsbro, 2 hos andre Familier i Omegnen. Disciplene er saaledes fordelte i Klasserne (de studerende og Realklasserne betegnes her og i det følgende med Romertal, Fællesklasserne med almindelige Tal):

VI. studerende Klasse	7	Disciple.
V. " "	6	"
IV. " "	8	"
III. " "	6	"
II. " "	5	"
I. " "	5	"
IV. Realklasse	7	"
III. "	1	"
II. "	6	"
I. "	17	"
6. Fællesklasse	16	"
5. "	10	"
4. "	12	"
3. "	10	"
2. "	11	"
1. "	8	"

Det er vor Stræben at give Børnene et Hjem hos os, og det staar aabent for dem ogsaa, efter at de har forlalt os. Alle de skolesøgende Børn søger vi at give saa hjemlige Forhold og et saa fast personligt Tilhold, som det er os muligt. Ogsaa med Hensyn til Skolearbejdet har Disciplene uden for Skoletiden fri Adgang til Lærerne, saa vidt Tid og Kræfter strækker til. Dette benyttes i stor Udstrækning; og der er i det hele en livlig Vekselvirkning mellem ældre og yngre, Lærere og Disciple i vor Kreds.

Forstanderen med Hustru samt Hjemmets øvrige voksne Medlemmer hjælpes ad med at yde Føsterbørnene Støtte, Tilsyn og Hjælp i de forskellige Henseender, hvor der trænges dertil. En af de ugifte Lærere sover hos Børnene om Natten.

De ældste forbereder sig paa egen Haand, de andre under en Lærers Tilsyn.

Skolens Lærerkræfter.

Ved Skolen arbejder 17 Lærere og Lærerinder, af hvilke de 10 har Bolig i Ordrup, og af disse hører de 6 til Skolens Husstand.

Arbejdet har været fordelt saaledes:

Bestyreren: *Bibellistorie* med I., II. og III. Kl.

Dansk med III. og IV. Kl. (Grammatikundervisningen besørges af Frk. M. Schmidt) samt en ugentlig Dansk-tid med V. og VI. Kl. i Fællesskab, de frie danske Stile i disse Klasser hører ogsaa ind under ham.

Fysik med V. og IV. Kl.

Aritmetik med III. Kl. samt

en ugentlig *Sagatime* med 6.—I.—II. Kl.

Gennemgaar under opbyggelig Form hver Søndag Morgen Søndagsevangeliet.

Pastor Hohlenberg holder een Gang om Ugen kirkelige Foredrag for IV.—V.—VI. Kl. — En streng Sygdom har en længere Tid gjort en Standsning i dette Arbejde.

Frøken Ida Olsen: *Engelsk* gennem hele Skolen undtagen V. Kl. og *Tysk* i 4., I., II., III. og IV. Kl.

Lærer Hjalmar Høgsbro: *Regning* gennem hele Skolen op til II. Kl. incl.

Geografi og *Naturhistorie* i 2., 3., 4. og 5. Kl.

Er *Skolens Inspektør*.

Forestaar Indkøb og Udsalg af Bøger og Skolerekvisiter til Børnene.

Cand. phil. Scheuer: *Dansk* og *Oldnordisk* med V. og VI. Kl.

Historie med III. og IV. st. Kl. samt med V. og VI. Kl.

Latin i IV. Kl. og (under Medvirkning af stud. mag. Rasmussen) i II. Kl. samt to ugentlige Timer med V. Kl.

Cand. mag. Branner: *Ivansk* gennem hele Skolen.

Latin med I. Kl.

Historie med IV. Realkl.

Frøken Magnella Schmidt: *Dansk* med 6., I. og II. Kl. samt *dansk Grammatik* med III. og IV. Kl.

Historie med 4., 5., 6., I. og II. Kl.

Tysk med 5., 6., V. og VI. Kl.

Engelsk med V. Kl.

Fører Skolens Regnskab.

Frøken Anna Tommerup: *Dansk* med 1., 2., 3., 4. og 5. Kl.

Skrivning med 1. og 2. Kl.

Bibelhistorie med 2. og 3. Kl.

Deltager i det særlige Tilsyn med de yngre Føsterbørns Tøj.

Fru Maren Høgsbro: *Bibelhistorie* med 4., 5. og 6. Kl. og *Frihaandstegning* gennem hele Skolen.

Cand. mag. Henningsen: *Latin* og *Græsk* med III., V. og VI. Kl. samt *Græsk* med IV. Kl.

Stud. mag. P. Rasmussen: *Geografi* med 6., I., II., III. og IV. Kl.

Naturhistorie med I. Kl.

Matematik med I. og II. Kl.

Geometri og *Regning* med III. Kl.

Latin med III. Kl.

Har Hovedparten af Tilsynet med Føsterbørnene uden for Skoletiden.

Stud. mag. Aug. Busck: *Naturhistorie* med 6., II., III. og IV. Kl.

Fører Tilsyn med og ordner Skolens Samlinger og yder stadig sin Hjælp ved Tilsynet uden for Skoletiden.

Sanglærer Jørgensen: *Sangundervisningen* i hele Skolen og giver privat nogle af Disciplene Undervisning i *Violinspil*.

Frøken Helene Lykke: *Syning* og *Broderi* med Skolens Piger.

Frøken Fanny Frederiksen: *Strikning* og *Hæklning* med Skolens Piger.

Stud. mag. V. Plockross: *Fysik* med VI. Kl.

Matematik og *Fysik* med V. mat. Kl.

Matematik og *Regning* med IV. Kl.

Lieutenant Holger Nielsen: *Gymnastik* gennem hele Skolen.

Skrivning med 3., 4., 5., 6., I. og II. Kl.

Har privat haft Dansenundervisning i Vinterhalvaaret og giver uden for Skoletiden, privat, Ekstraundervisning i *Fægtning* og *Hugning*.

Fører Tilsynet paa Legepladsen i Frikvartererne.

Musiklærerinde Frøken Louise Steenberg underviser, privat, nogle af Disciplene i *Klaverspil*.

Stud. mag. Samuel Thomsen er *Skolens Vikar* og giver, privat, Undervisning i forskellige Fag til Disciple, der en Tid staar tilbage for deres Klasse.

Som **Klasselærere** fører efterfølgende det særlige Tilsyn med de enkelte Klasser:

1. Kl.	}	<i>Frøken Anna Tommerup.</i>
2. „		
3. „	}	<i>Hr. Hjalmar Høgsbro.</i>
4. „		
5. „		
6. „		<i>Bestyrelsen.</i>
I. „		<i>Frøken Magnella Schmidt.</i>
II. „	}	<i>Hr. Rasmussen.</i>
III. „		
IV. „		<i>Frøken Ida Olsen.</i>
V. „		<i>Hr. Branner.</i>
VI. „		<i>Hr. Henningsen.</i>

Eksaminer i 1891.

Skolen indstillede VI. Klasses to Disciple: *Axel Tychsen* og *Victor Madsen* til *Afgangseksamen for studerende af den mat.-naturvidenskabelige Retning*; begge bestod, *Axel Tychsen* med 1. Karakter, *Victor Madsen* med 2. Karakter.*)

Til *IV. Klasses Hovedeksamen* indstillede Skolen fire Disciple: *Axel Brask*, *Emil Madsen*, *Torben Scheel* og *John Weinberg*, der alle bestod. *Tillægsprøver* bestodes af *Astrid Hansen*, *Hedevig Bønsdorf* og *Nikolaj Branner*.

Til *Alm. Forberedelseseksamen* indstilledes *IV. Real-*klasses seks Disciple: *Herman Hansen*, *Torkil Wendelboe*, *Johannes Brynjulfson*, *Svend Christensen*, *Svend Cuspersen* og *Joh. Gærrn*. De bestod med Undtagelse af den sidste, der blev syg under Eksamen og senere forlod den.

Karakterliste for alle tre Eksaminer findes omstaaende.

*) han manglede $\frac{2}{3}$ Point i 1. Karakter.

Afgangseksamen for studerende.

	Dansk.			Fransk.	Tysk.	Historie.	Matematik.				Fysik.		Points.	Karakter.
	Fri Opg.	Bund. Opg.	Mdtl.				Skr. Aritmetik.	Mdtl. Aritmetik.	Skr. Geom.	Mdtl. Geom.	mek.	kem.		
Axel Tychsen . . .	mg ÷	mg ÷	mg	ug ÷	ug ÷	tg +	mg +	ug ÷	ug	g	g ÷	mg ÷	85 ¹ / ₃	1ste
Victor Madsen . . .	mg ÷	mg ÷	g ÷	mg ÷	mg +	mg ÷	ug	mg ÷	g ÷	mg ÷	g	g	83 ¹ / ₃	2den

Fjerde Klassen Hovedeksamen.

	Retning.	Dansk.	Fransk.	Tysk.	Latin.	Græsk.	Historie.	Geografi.	Naturhist.	Aritmetik.	Geometri.	Naturlære.	Points.	
													ialt.	i Afslutningsf.
Axel Brask . . .	spr.-hist.	ug ÷	ug	ug ÷	mg ÷	ug	ug	ug	ug ÷	mg +	ug		83	38 ² / ₃
Emil Madsen . .	spr.-hist.	ug ÷	ug ÷	mg +	mg +	g +	mg +	mg +	mg	ug	mg ÷		79	36
Torben Scheel . .	spr.-hist.	mg +	ug ÷	ug	ug ÷	tg +	mdl.	mg ÷	tg	mg ÷	g ÷		51	25 ¹ / ₃
John Weinberg .	mat.-nat.	mg +	mg	ug ÷	tg +		g ÷	g	mg ÷	ug ÷	ug ÷	ug ÷	64 ² / ₃	23 ² / ₃

Tillægseksamen.

			Latin.	Græsk.			Aritmetik.	Geometri.	
Astrid Hansen. . .				mg			mg ÷	tg	
Hedevig Bønsdorf.			mg ÷	mg ÷					
Nikolaj Branner. .			g +	mg					

Almindelig Forberedelseseksamen.

	Skriftlig Dansk.	Mundtlig Dansk.	Engelsk.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Naturhist.	Regning.	Aritmetik.	Geometri.	Naturlære.	Orden.	Points.
Herman Hansen . .	mg ÷	ug	ug ÷	ug ÷	g +	ug ÷	mg	mg +	ug	ug	ug	ug	mg +	118 ² / ₃
Torkil Wendelboe . .	mg ÷	mg +	mg +	mg ÷	g ÷	mg	g +	mg ÷	mdl	g +	tg +	mg	mg	86
Johs. Brynjulfson . .	mg ÷	ug ÷	mg	mg +	mg +	g	g ÷	mg ÷	mdl ÷	mdl	g ÷	mg +	mg +	70 ² / ₃
Svend Christensen . .	g +	ug	mg	ug ÷	g +	mg	mg +	mg ÷	g ÷	mg +	mg ÷	ug	mg	107 ² / ₃
Svend Caspersen . .	g +	ug	g	mg ÷	tg +	mg ÷	tg +	mg +	tg	mg ÷	g	ug ÷	mg	89

Eksamensopgaverne i 1891.

Afgangseksamen for studerende.

Dansk Stil (fri Opgave).

Hvorledes kan en langvarig Fredstilstand medføre baade Lykke og Fare for et Folk?

Dansk Stil (bunden Opgave).

Hvilke vare de Grundsætninger, som Ludvig den Fjortende fulgte i sin Regering indadtil og udadtil?

Beregningsopgave.

En Trekants Sider har Længderne

$$47,2351; 19,8604; 35,9007.$$

Beregn Vinklerne og Siderne i den Trekant, der har sine Vinkelspidser i Centrene til den givne Trekants udvendige Røringscirkler.

Aritmetik.

1. Hvilken Ligning maa finde Sted mellem Koefficienterne i Ligningen

$$x^3 + ax^2 + bx + c = 0,$$

naar den ene Rod skal være Mellemproportional mellem de to andre?

Idet denne Betingelse søges opfyldt, søges Rodderne udtrykte ved a og c .

2. $\frac{Y_{r-1}}{Z_{r-1}}$ og $\frac{Y_r}{Z_r}$ er to paa hinanden følgende

Konvergener til en Kædebrøk med de ufuldstændige Kvotienter $a_0, a_1, a_2, \dots, a_{r-1}, a_r$.

Vis, at $\frac{Y_r}{Y_{r-1}}$ og $\frac{Z_r}{Z_{r-1}}$ kan udvikles i Kædebrøker, der begge faar de ufuldstændige Kvotienter $a_r, a_{r-1}, a_{r-2} \dots$ i den angivne Orden. Hvorledes slutter Rækken af ufuldstændige Kvotienter i de to Tilfælde?

Projektionstegning.

Tegn Projektionerne af en Terning, som har en Hjørnespids liggende i den vandrette Projektionsplan, medens den derfra udgaaende Diagonal hverken er lodret paa eller parallel med nogen af Projektionsplanerne. Tegn dernæst Sporene af en Plan, vinkelret paa Midten af denne Diagonal, Projektionerne af Planens Skæringslinie med Terningens Overflade og endelig Skæringslinien i sand Størrelse. Planen tænkes ikke gennemsigtig.

Geometri.

1. I en Omdrejningskegleflade, hvis Toppunktsvinkel er 90° , er der paa samme Side af Toppunktet indskrevet to Kugler, der rører hinanden, og hvis Centerlinie er a . Find Volumnen af det Legeme, der begrænses af Keglefladen og de to Kugler.

2. Bestem Produktet af de Stykker, som Kurven

$$(x^2 + y^2)^2 = m^2(x^2 - y^2)$$

afskærer af en vilkaarlig ret Linie gennem Punktet (a, b) , Stykkerne regnede fra Punktet.

3. En Cirkel og et Punkt A er givne. Konstruer en Trekant ABC med en given Vinkel B og en given Side AC , saaledes at BC rører den givne Cirkel i B .

4de Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseeksamen.

Dansk Stil.

En Vandring over Alperne.

Praktisk Regning.

1. En Vinhandler køber et Parti Vin i Bordeaux. Told og Fragt til Kjøbenhavn beløber sig til 5 pCt. af Indkøbsprisen. Vinen tappes paa Trepægleflasker til 7 Øre Stykket; de øvrige Omkostninger ved Aftapningen udgør 6 Øre pr. Flaske. Vinhandleren sælger Vinen (med Flaske) for 2 Kr 60 Øre pr. Flaske og tjener derved 62 pCt. paa sine samlede Udgifter. Hvor mange fr. og ct. har han givet for en Liter Vin i Bordeaux?

1 fr. = 100 ct. = 72 Øre; 1 Liter = 4 Pægle.

2. En Flaske, hvis Tykkelse vi ser bort fra, har Form af en ret Cylinder, fra hvis Bund en Kegle med samme Grundflade stikker op i Cylinderen, hvis Højde er 4 Gange Keglens. Flaskens Omkreds er 10 Tommer; hvor stor er dens Højde, naar den fyldt rummer 25 Pd. Kvægsølv?

1 Kubikfod Vand vejer 61,83 Pd.; Kvægsølvets Vægtfylde = 13,6; en Cylinders Volumen er $\pi r^2 h$, en Keglens $\frac{1}{3} \pi r^2 h$, naar h betyder Højden, r Grundfladens Radius.

Geometri.

1. En ligesidet Trekant er indskreven i en Cirkel med Radius r , og om en af Vinkelspidserne som Centrum

er tegnet en Cirkelbue gennem de to andre. Find Arealerne af de fem Dele, hvori Cirkelns Areal er delt.

2 Skæringspunktet mellem Siden BC i en Trekant ABC og Vinkel A's Halveringslinie betegnes ved D; gennem D trækkes Linier parallelle med AB og AC. Bevis, at den derved fremkomne Firkant er en Rhombe, og find Længden af dennes Side, naar AB = c, og AC = b.

3. Konstruer et Parallelogram, naar een af dets Vinkler og begge Diagonalerne er givne.

Aritmetik.

1. Beregn $x = \sqrt[5]{\log 0,274308}$.

2. Reducer Udtrykket

$$\sqrt[3]{50 \sqrt{50}} - 3 \sqrt[3]{4 \sqrt{32}} + \sqrt{8}$$

og beregn Værdien saaledes, at Fejlen er mindre end $1/37$.

3. En Arv paa 50000 Kr. deles mellem 11 Søskende saaledes, at alle Søstrene tilsammen faar lige saa meget som alle Brødrene, og enhver af Søstrene faar 3000 Kr. mere end enhver af Brødrene. Hvor mange Søstre og hvor mange Brødre er der?

Engelsk Version.

In 1875, on the 18th of January, a snowslide ¹⁾ came down Mount Davidson in Nevada, which killed two men and buried a woman and a child. The house of this woman was swept from its foundation ²⁾ in such

¹⁾ snowslide, Sneskred. ²⁾ foundation, Grund.

a way as to leave the lower floor intact¹⁾. The woman was first rescued, and at once began to cry out for her child, of which nothing was to be seen about the wrecked²⁾ house. Soon someone said: »I hear a child.« All listened, and several persons asserted³⁾ that they heard the faint cry of a child, and agreed that it came from above — up on the side of the mountain. All in that direction appeared to be a compact mass of snow; still the men began to search the mountain slope⁴⁾, and soon the faint cries of a child were heard again, but it was some moments before the searchers could agree whence the sounds came. At last it was ascertained where the sounds came from, so that digging could begin. The snow was so compact that it was difficult to remove it with shovels⁵⁾, and the workers dared not use picks⁶⁾; so there was time for a great crowd to assemble while the digging proceeded. The cries of the child constantly became more distinct, and at last, after about four feet of snow had been dug through, the top of a cooking-stove⁷⁾ was reached. The voice of a child was then so plainly heard that several cried out: »It is in the stove! The child is in the stove!« . As the doors of the oven⁸⁾ could not be opened, it was necessary to dig to the floor of the house, when it was found that the child was really beneath the stove, whence it was drawn out safe and sound.

1) intact, ubeskadiget. 2) wrecked, knust. 3) assert, forsikre. 4) slope, Skraaning. 5) shovel, Skovl. 6) pick, Hakke. 7) cooking-stove, Komfur. 8) oven, Ovn.

Latinsk Stil.

Samme Aar som den peloponnesiske ¹⁾ Krig ophørte, døde Kong Darius og efterlod [sig] to Sønner. Ved sit Testamente overdrog han den ældste af dem, Artaxerxes, Kongeværdigheden, den yngste, Cyrus, de Lande, over hvilke han havde været Statholder ²⁾. Men dette syntes Cyrus var en Uretfærdighed; derfor rustede han sig hemmeligt til Krig mod Broderen. Da Artaxerxes var bleven underrettet herom, kaldte han Cyrus til sig og kastede ham i Fængsel; han vilde endog have dræbt ham, dersom deres Moder ikke havde forhindret det. Efter at være sluppet løs ³⁾ begyndte Cyrus aabenlyst at samle Hjælpetropper alle Vegne fra, blandt hvilke mange var Lacedæmoniere; thi disse erindrede, at de i den nylig ⁴⁾ endte Krig mod Athen var blevne kraftigt ⁵⁾ hjulpede af ham. Da tilfældigvis begge Brødrene var truffne sammen ⁶⁾ i Slaget ved Cunaxa, blev Artaxerxes først saaret af Broderen; men denne blev derpaa overvældet ⁷⁾ og fældet af Kongens Garde ⁸⁾. I dette Slag var ti Tusinde Grækere til Stede. Disse sejrede paa den Fløj, paa hvilken de stod, og efter Cyrus's Død kunde de hverken overvindes af Perserne med Vaaben eller fanges ved List, saa at de frelste vendte hjem til Fædrelandet.

¹⁾ Peloponnesiacus. ²⁾ præfectus. ³⁾ slippe løs: dimittere.

⁴⁾ nuper. ⁵⁾ enixe. ⁶⁾ træffe sammen: inter se concurrere.

⁷⁾ overvælde = opprimere. ⁸⁾ cohors.

Eksamenskandidater i 1892.

Til Afgangseksamen for studerende er indmeldte:

1. *Hedevig Bønsdorf*, f. 23. Aug. 1869, Datter af Skolelærer B., Tillerup.
2. *Astrid Hansen*, f. 25. Novbr. 1873, Datter af Forstander, Kaptajn H., Gentofte.
3. *Svend Erik Martins*, f. 7. Juni 1874, Søn af Grosserer M., Ordrup.
4. *Erik Scheel*, f. 3. Januar 1873, Søn af Greve Scheel, Ordrup.
5. *Gotfred Schmedes*, f. 14. Juni 1873, Søn af afløde Grosserer S., Gentofte.
6. *Carl Johan Vestergaard*, f. 9. April 1874, Søn af Lærer V., Gentofte.
7. *Julius Wulff*, f. 10. Oktbr. 1872, Søn af afd. Pastor W., Stege.

Til IV. Klases Hovedeksamen er indmeldte:

1. *Johan Andersen*, Søn af Smedemester A., Ordrup, f. 30. Aug. 1876.
2. *Frants Richard Høeg Brask*, Søn af Prokurator B., Ordrup, f. 3. Maj 1877.
3. *Edmund Daniel Bügel Hartmann*, Søn af Portrætmaler H., Birkerød, f. 19. Aug. 1875.
4. *Tage Hiort*, Søn af Kammerjunker H., Frederiksberg, f. 6. Septbr. 1874.
5. *Baldur David Lichtinger*, Søn af Grosserer L., Kjøbenhavn, f. 21. Juli 1876.
6. *Ove Scheel*, Søn af Greve S., Ordrup, f. 17. Septbr. 1876.

7. *Arthur Leo Friederich Thomas*, Søn af Murermester T., Ordrup, f. 6. Marts 1876.
8. *Valdemar Andreas Vestergaard*, Søn af Lærer V., Gjentofte, f. 9. Decbr. 1876.

Til Alm. Forberedelseseksamen er indmeldte:

1. *Carl Johan Hansen*, Søn af Partikulier H., Ordrup, f. 22. Juni 1876.
2. *Erik Hårding Lange*, Søn af Godsejer L., København, f. 13. Marts 1875.
3. *Louis Møller*, Søn af Grosserer M., Ordrup, f. 13. Aug. 1875.
4. *Sven Olav Nyegaard*, Søn af Pastor N., Ølsted, f. 14. Juni 1876.
5. *John Schrøder*, Søn af Tobaksfabrikant S., Ordrup, f. 25. Aug. 1876.
6. *Laurits August Hermann Schrøder*, Broder til ovennævnte, f. 29. Juli 1875.

Arbejdet i de forskellige Klasser.

I. Fællesklasse.

Dansk.

Yngste Afdeling har læst de første 100 Sider af H. C. Frederiksens Læsebog. — Ældste Afdeling har læst hele Bogen. — De fleste af Digtene, der findes i Læsebogen, og en Del andre er lærte udenad. Der er fortalt en Del Historier i Timerne, ligesom ogsaa Ind-

holdet af det læste stadig er gjort til Genstand for Samtale og Genfortælling. De Digte, der er Melodi til, er blevne sungne.

Yngste Afdeling har daglig Afskrivning paa Tavle, ældste Afdeling daglig Afskrivning med Blyant i Stilebog.

I det hele veksler Læsningen i denne Klasse jævnlig med Sang, Fortælling, Genfortælling, Tegning og Skrivning.

Skrivning.

Yngste Afdeling har lært at skrive alle Bogstaverne paa Tavle, ældste Afdeling skriver med Blyant i Louise Stremmes første Hæfte.

Regning.

Klassen har lært at tælle (ved Hjælp af benævnte Enheder) til 200, kan lægge 1-cifrede og smaa 2-cifrede Tal sammen ved Hjælp af Pinde.

2. Fællesklasse.

Dansk.

Klassen har læst og genfortalt Indholdet af hele Julie Heins Læsebog Nr. 2. — Daglig Afskrivning med Blæk i Stilebog.

Bibellistorie.

Har faaet fortalt en Del bibelske Historier af det gamle Testamente. Her kan nævnes Kain og Abel, Noah, Abraham, Isak og Jakob, Josef og hans Brødre, Moses, Samson, Saul, David, Akab og Jesabel.

Skrivning.

Klassen har skrevet Louise Stremmes første Hæfte to Gange igennem, første Gang med Blyant, anden Gang med Blæk.

Regning.

Klassen har indøvet Sammenlægning og Fradragning af 1-, 2- og 3-cifrede Tal. Tavleregningen udføres her nærmest paa samme Maade, som bruges ved Hovedregning. — De to første Tabeller er lærte.

Geografi og Naturkundskab.

Børnene har faaet Sansen aabnet for herhen hørende Emner gennem Fortælling og Forevisning af Genstande og Billeder. I Geografi har de faaet Forstaaelse af et Kort og har sammen med tredje Klasse læst en Del af Danmarks Geografi.

3. Fællesklasse.*Dansk.*

Læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 1. De fleste Digte er lærte udenad. — Afskrivningsstil samt to Udenadsstile om Ugen, begyndende med to, endende med syv Linier.

Bibellistorie.

Har været undervist sammen med 2. Klasse. Se under denne.

Skrivning.

Her^{*)} ledes Undervisningen fremadskridende efter Louise Stremmes System.

Regning.

Fortsat Additionen og Subtraktionen; derefter begyndt paa Multiplikation, hvori ved Aarets Slutning lettere Opgaver kan løses. Tabellen er omhyggelig udregnet paa den store Tavle og derefter lært efter den

*) og i de følgende Klasser.

indskrevne Udregning i Disciplenes skriftlige Opgavebøger. — Hovedregning jævnlig øvet i en mindre Del af hver Time og med særlig Vægt paa hurtig Behandling af mindre Tal og lette Forhold.

Geografi.

Danmarks Geografi og Naturforhold efter Kort. »Danmark i Billeder og Tekst« har været brugt som Hjælpemiddel ved Undervisningen, hvor det var muligt.

Zoologi.

Væsentlig samme Slags Øvelse som i 2. Klasse.

Tegning.

Grønvolds 3 første Hæfter.

4. Fællesklasse.

Dansk.

Læst Agerskov, Norregaard og Strøms Læsebog Nr. 2. De fleste af Digtene er lærte udenad. — Af og til Udenadsstil; i øvrigt Diktatstile, som hver Gang formes af Læreren og er afpassede efter Klassen; Standpunkt med særligt Henblik paa det, der skal indøves i Grammatik, hvori Undervisningen tager sin Begyndelse i denne Klasse. Disciplene har lært at bruge Skilletegn, har lært at kende en simpel Sætning, kender Tal og Køn, Udsagnsord, Tillægsord og de personlige Stedord og er blevne bekendte med lidt af Udsagnsordenes Bøjning.

Bibelhistorie.

Børnene har faaet fortalt hele Jødefolkets Historie ret udførligt fra Skabelsen til Jesu Fødsel, og den mundtlige Fortælling støttes af Læsning og Hjemmeforberedelse i Chr. Møllers Bibelhistorie for Elementarskolen. Flere

bibelhistoriske Sange («Kain pløjed' rask i Vaar«, «Abraham sad i Mamre Lund«, «Der var saa stille ved Midienat«, «Mellem Brødre kaldt den lille«, «Jeg gik i Marken og vogtede Faar») er lærte udenad og sungne i Timerne. Endvidere er gennemgaaet det nye Testamente i store Træk.

Historie.

Der er fortalt og genfortalt de nordiske Gudesagn, derefter Danmarks Historie indtil Kristian den Første. — Der bruges ingen Bog.

Tysk.

Læst Kaper og Simonsen: Tysk Læsebog for Begyndere til Side 31. Vers udenad efter samme Bog.

Regning.

Samme Undervisning som tredje Klasse. Se denne.

Geografi.

Danmarks Iuddeling, Byer og Jærnbaner m. m. Dernæst Naturforholdene i Norge og Sverrig. — «Danmark i Billeder og Tekst» er rigelig benyttet.

Zoologi.

Gennemgaaet de vigtigste Pattedyr og Fugle ved Hjælp af Fortælling med Benyttelse af Skolens naturhistoriske Samling og Billeder.

Tegning.

Grønvolds fjerde Hæfte. Derefter begyndt med store kvadrerede Fortegninger, idet Bogens Sider kvadreres nøjagtig efter samme Maalestok som Fortegningerne.

5. Fællesklasse.

Dansk.

Læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 3. De fleste af Bogens Digte samt enkelte andre er lærte udenad. — Diktatstile afveksler med Fortællingsstile, disse i Form af smaa Breve eller Smaahistorier. — I Grammatik er det i 4. Klasse læste fæstnet og udvidet blandt andet med Omsagnsord.

Bibellistorie.

Har læst sammen med 4. Klasse. Se denne.

Historie.

Gennem mundtlig Fortælling er lært Danmarks Historie fra Dronning Margrethe til Kristian den Femte og i Verdenshistorie Oldtiden til Aleksander den store.

Tysk.

Kaper og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere Afd. 2. og de første 23 Stykker af Afd. 3. Den bestemte og ubestemte Artikel, de personlige Pronominer og Hjelpeverberne i Hovedtiderne er repeterede, og som nyt er lært Hovedtiderne af Verber efter Endelses- og Aflydsbøjningen, uregelmæssige Verber samt Præpositionerne. Det lærte indøves ved Analyse af de læste Stykker i Læsebogen samt ved smaa danske Sætninger, der i Timen dikteres af Læreren og med det samme nedskrives paa Tysk af Disciplene.

Regning.

Har fortsat Multiplikation, endvidere gennemgaaet Division og endelig repeteret begge Regningsarter gennem smaa Beregningsstykker. Jævnlig bruges en mindre

Del af Timen til Hovedregning, og Hovedvægten lægges ogsaa her paa hurtig og sikker Behandling af forholdsvis smaa Tal og lette Forhold.

Geografi.

Norges og Sverrigs Inddeling og Byer, Ruslands og de britiske Øers Naturforhold, Inddeling og Byer samt endelig Mellemeuropas Bjerge og vigtigste Jordbundsforhold.

Zoologi.

Gennemgaaet Pattedyr og Fugle. Ved Hjemmearbejdet er brugt Sahlertz's Zoologi og lært alt undtagen det, der staar med smaat Tryk. Stadig støttes og oplives Undervisningen ved Brug af Skolens naturhistoriske Samling samt af Billeder.

Tegning.

Fortsætter med de i forrige Klasse brugte kvadrede Fortegninger, som anbringes paa Væggen. Eleven tager Luftmaal med sin Blyant efter Fortegningen, der som oftest er større end Bogens Sider.

6. Fællesklasse.

Dansk.

Har læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 4. Flere af Digtene er lærte udenad. — Een Diktat- eller Fortællingsstil om Ugen. — I Grammatik er lært alle Ordklasserne og Sætningens Dele; der analyseres efter Diktatstilene, som hver Gang afpasses efter det, der skal indoves.

Bibellistorie.

I jævnsides gaaende Timer er det gamle Testa-

mente repeteret, og det nye Testamente gennemgaaet udførligere end i forrige Klasse. Chr. Møllers Bibellistorie for Elementarskolen er brugt til Hjemmelæsning. Flere bibelske Sange er lærte udenad og sungne, deriblandt »Mellem disse grønne Høje«, »Vorherre, han er en Konge stor« og »Der sad en Svend«.

Historie.

Der er fortalt og genfortalt Danmarks Historie fra Kristian den Femte til Nutiden samt af Verdenshistorien Oldtiden indtil Kejser Augustus.

Tysk.

Læst Kaper & Simonsens Læsebog for Begyndere 2den Afd. og de første 44 Stkr. af Afd. 3. samt nogle af Digtene bag i Bogen. I Grammatik er gennemgaaet, støttet til Nissens Grammatik I, Hjælpeverbernes Bøjning, Endelses- og Aflydsbøjningen samt Bøjningen af de i Læsebogen forekommende uregelmæssige Verber. Endvidere er gennem Analyse repeteret Kendeordenes, Tillægsordenes, Navneordenes samt de personlige Stedords Bøjning.

Fransk.

Efter Jungs Elementarbog er læst Stykkerne 1—28 (undtagen de danske Stykker 22 og 25). Disse Stykker er derpaa repeterede og samtidig de regelmæssige Verber indøvede, dels mundtlig gennem Fremsigelse i Kor, dels skriftlig, saaledes at Eleverne var bekendte med Verberne, inden de tog fat paa de derhen hørende Stykker i Bogen. Derefter er læst Stykkerne 29—37 (dog kun de franske og med Overspringelse af Stk. 35) og udvalgte lettere Stykker af de Afsnit, der behandler Pronominerne og de uregelmæssige Verber, saaledes at der til næste

Skoleaar vil kunne tages fat paa sammenhængende Fransk.

Regning.

Division efter større Maalestok end i 5. Klasse, derefter Regning med Brøk. — Jævnlig Hovedregning, dels som Led af den mundtlige Regning ved den store Tavle, dels som selvstændig Øvelse i en mindre Del af Timen.

Geografi.

Efter Kort og mundtlig Gennemgang er læst Mellem- og Sydeuropa, fysisk og politisk.

Zoologi.

Læst og repeteret efter Sahlertz's Naturhistorie Pattedyr og Fugle.

Tegning.

Fortsættes efter teknisk Skoles store Fortegninger; en enkelt Discipel er naaet til at tegne efter Gibsornamenter.

I. Realklasse.

Dansk.

Har læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 5. — Flere af Digtene er lærte udenad. — Een Diktat eller Fortællingstil om Ugen. — Ved Analyse af de dertil afpassede Diktatstile er det i de foregaaende Klasser lærte grammatiske Indhold fæstnet og udvidet; Klassen har desuden lært at skelne Bisætninger fra Hovedsætninger.

Bibelhistorie.

Medens Undervisningen i de foregaaende Klasser væsentlig har været Fortællinger af den hellige Hi-

storie, lægges der i denne og de følgende Klasser mere Vægt paa at give en Undervisning til personlig Oplysning og Orientering i Kristendommen.

Disciplene ledes til Bekendtskab med det nye Testamente gennem Læsning deri i Timerne og gennem Hjemmelæsning; og i Tilslutning til sidste Vers i Johannes Evangelium fremstilles Kristusskikkelsen for Disciplene paa Baggrund ikke blot af de bibelske Kendsgerninger, men ogsaa paa Baggrund af Børnenes egen Verden, med hvad der har mødt dem af selvoplevet inden for deres egen Synskreds. Der dvæles jævnligen ved de historiske Forhold paa Kristi Tid baade i og uden for Jødeland, peges paa de gammeltestamentlige Forudsætninger, paa Jødefolkets indre Tilstand og paa Landets geografiske Forhold.

Det er vanskeligt at pege nærmere paa Omfanget af denne Undervisning, der mere gaar i Dybden end i Bredden. Vi har i Aarets Løb gjort Vandringen med Frelseren fra hans Fødsel til hans Himmelfart.

Historie.

Lært 1. Del af Blochs Lærebog for Realskoler, dog med Forbigaaelse af Nordens Historie.

Tysk.

Læst Kapers Læsebog for Mellemlklasserne fra Begyndelsen til Side 61. Nogle Vers er lærte udenad efter samme Bog. I Grammatik er lært hele Formlæren efter Ankjærs Grammatik. — Een Stil om Ugen efter Kapers Stiløvelser for Begyndere.

Fransk.

Efter Jungs Elementarbog er repeteret de i Fjor

læste Stkr. 1—28, denne Gang med Medtagelse af de i Fjor oversprungne danske. Dernæst Stkr. 29—37 (undt. Stk. 35) og de tre Fortællinger i Bogens Slutning, S. 94—124.

Saa snart de regelmæssige Verber gennem Læsningen af de herhenhørende franske Stykker (de danske er oversprungne, da Møjen for Børnene ved at lære dem og den Tid, det tager, næppe staar i noget rimeligt Forhold til Udbyttet) og gennem Indøvelse i Kor var lærte, er der med Overspringelse af de mellemliggende Afsnit begyndt paa de sammenhængende Stykker. De vigtigste heri forekommende Former særlig af Pronominer og uregelmæssige Verber og de allernødvendigste grammatiske Regler er lærte, efterhaanden som Eleverne stødte paa dem.

I det sidste Halvaar er der ugentlig skrevet en lille Udenadsstil o: Børnene lærer nogle Linier udenad hjemme af det, de har læst, og nedskriver det paa Skolen, hvorigennem de skulde lære at stave franske Ord, og visse Udtryk og Vendinger bider sig fast i Hukommelsen.

Engelsk.

Læst Listovs engelske Læsestykker og Stiløvelser 1. Afdeling fra Stk. 19 Bogen ud. Nogle Vers er lærte udenad efter samme Bog. I Grammatik er gennemgaaet mundtlig hele Formulæren i Omfang som efter Rosings Grammatik. — Een Stil om Ugen efter Læsebogen.

Matematik.

I *Aritmetik* er gennemgaaet Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division til Brøk. — I *Geometri* efter Jul. Petersens Plangeometri til 2. Kapitel. De tilsvarende Opgaver er løste.

Regning.

Regnet de fleste Opgaver i Bokkenheusers Regne-
bog II. Del, forfra til Side 34.

Ved Siden deraf er jævnlig en mindre Del af Timen
bleven benyttet til Hovedregning, og er der her lagt
større Vægt paa Hurtighed og Sikkerhed i Behandlingen
af mindre Tal og mindre Forhold end paa Øvelser med
større Tal og vanskelige Forhold.

Geografi.

Læst Afrika, Amerika og Australien efter Erslevs
Geografi Nr. 1.

Zoologi.

Læst Krybdyr, Padder, Fisk, Leddyr og Bløddyr
efter Feddersens Zoologi.

Tegning.

Ornamenttegning efter de samme Fortegninger som
tidligere samt Tegning efter Gibsornamenter.

I. stud. Klasse.

Har læst det samme som I. Realklasse (se foran),
men ikke Engelsk; i det Sted:

Latin.

Efter Hauchs Læsebog I. er læst og repeteret Stk.
1--100 nærmest efter den af Hauch selv angivne Plan,
saaledes at Disciplene selv har gennemgaaet de nye
Lektier og i Kor indøvet de forekommende Verbers og
Substantivers Bøjning. I en Stilebog har de af og til
paa Skolen skrevet Bøjningsmønstre og enkelte i For-
vejen gennemgaaede og læste Stykker.

II. Realklasse.

Dansk.

Læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 6. Nogle af Digtene er lærte udenad. Form- og Sætningslæren — dog med Forbigaaelse af det mindre væsentlige — indøvet gennem Analyse af de dertil afpassede Diktatstile. — Een Stil ugentlig, skiftevis Diktatstile og Stile af let beskrivende naturhistorisk og lignende Indhold.

Bibellistorie.

Om Undervisningens Plan og Grundlag se under I. Klasse. Der er i Aar i II Klasse særlig dvælet ved alle Jesu Mirakler.

Historie.

Læst II. Del af Blochs Lærebog for Realskoler dog med Forbigaaelse af Nordens Historie.

Tysk.

Læst Kapers Læsebog for Mellemlklasserne fra Side 56—127. Nogle Vers er lærte udenad efter samme Bog. Formlæren repeteret efter Ankjærs Grammatik. — Een Stil ugentlig efter Kapers Stiløvelser for Begyndere

Fransk.

Af Jungs Elementarbog læst og repeteret Stkr. 29—37 (de franske) og 47—59 samt de sammenhængende Fortællinger Side 94—124. I Grammatik er særlig indøvet de uregelmæssige Verber og enkelte lette Regler, som Stoffet har givet Anledning til at komme ind paa. For at fæstne Ord og Vendinger og for at hjælpe paa Udtalefærdigheden har Læreren ladet Disciplene gentage længere Sætninger af den Lektie, de havde for, saaledes

at han sagde det paa Dansk og Disciplene paa Fransk og ligeledes omvendt for at vænne dem til at forstaa Fransk gennem Øret. — Af og til har Disciplene haft skriftlige Øvelser, væsentlig Diktatstil eller Nedskrivning af Verber.

Engelsk.

Læst første Halvdel af Listovs engelske Læsestykker 2. Afdeling. I Grammatik er Formlæren læst efter Rosings Grammatik. — Een Stil om Ugen efter Listovs Stiløvelser.

Matematik.

I *Aritmetik* er læst og repeteret Steens Aritmetik undtagen Afsnittet om Kvadratrod. Endvidere er lært Ligninger med een og flere ubekendte efter mundtlig Forklaring. En Mængde Opgaver, svarende til det læste Pensum, er løste dels hjemme, dels paa Skolen. — I *Geometri* er læst og repeteret Jul. Petersens Plangeometri til Afsnittet om Lighedannedhed. De tilsvarende Opgaver er løste foruden nogle flere.

Regning.

Regnet saa godt som alle Opgaverne i Bokkenheusers Regnebog II. Del Side 32—55 samt nogle Opgaver af dem, der begynder Side 55 og Side 61. Ved Siden heraf Hovedregning med et større Hensyn til Sikkerhed og Hurtighed end til Manøvrering med store Tal og vanskelige Forhold.

Geografi.

Læst og repeteret hele Europa efter Erslevs Geografi Nr. 1.

Naturhistorie.

Efter Feddersens Naturhistorie læst og repeteret

Pattedyr og Fugle samt den almindelige Del; Fysiologien gennemgaaet mundtlig.

I Botanik er den almindelige Del gennemgaaet og repeteret uden Bog.

Tegning.

Fortsætter Tegning efter Gibsornamenter; tegner tillige Vaser, Kopper, Æsker og lignende.

II. stud. Klasse.

Har læst det samme som II. Realklasse (se foran), men ikke Engelsk; i det Sted:

Latin.

Læst og repeteret Cæsar: De bello Gallico lib. I. til Kapitel 40, Hauchs Læsebog I. Stkr. 90—137. — Een Stil ugentlig efter Hauch. — I Grammatik er læst dels efter Madvig dels efter Scheuers Oversigt det meste af Kasuslæren og enkelte Regler i Modus og Sætningslæren.

III. Realklasse.

Dansk.

Klassen har Skoleaaret igennem undtagen den sidste Maaned læst sammen med IV. Klasse, til hvilken der henvises. Desuden har III. Klasse alene læst Henrik Ibsens Kongsemnerne samt Bjørnsons Marie Stuart og Berglioth; denne sidste samt Partier af Dramaerne er lærte udenad. — Der er gennemsnitlig skrevet to Stile om Maaneden, dels lettere IV. Klasses Hovedeksamensstile, dels Stile af lignende Art. — Grammatikken er gennemgaaet hovedsagelig i det Omfang, hvori den kræves til IV. Klasses Eksamen.

Bibelhistorie.

Klassen har læst sammen med II. Klasse (se foran).

Historie.

Verdenshistorien og Nordens Historie læst efter Blochs Lærebog.

Tysk.

Kapers Læsebog for Mellemlasserne fra Side 125 og ud, Kaper & Simonsens Læsebog for de højere Klasser Side 1—26. Vers udenad efter samme Bøger. Ankjærs Formlære, Kapers Syntaks. — Een Stil om Ugen efter Kapers Stiløvelser.

Fransk.

Efter Cohns og Kapers Læsebog er læst og repeteret Side 1—79 (undtagen Side 23—25) og læst Side 83—91, 104—115, 121—127. Kursorisk er læst af Merimée: Colomba. En Del Gloser er lærte efter Pios Ordsamling, udg. af Barüel. — I Grammatik er lært det vigtigste af Formlæren efter Jungs Grammatik og enkelte syntaktiske Regler.

Engelsk.

Den sidste Halvdel af Listovs engelske Læsestykker 2. Afd. Bojesens Digte. Rosings Grammatik. — Een Version om Ugen.

Matematik.

Aritmetik: Potens og Rod efter Jul. Petersen samt kvadratiske Ligninger.

Geometri: Jul Petersens Plangeometri til Cirkelperiferiens Længde. Bogens Opgaver er løste og desuden en Del flere, saavel paa Skolen som hjemme.

Regning.

En Del spredte Opgaver efter Bokkenheuser og desuden en Del Eksamensopgaver, saavel paa Skolen som hjemme.

Geografi.

De fire fremmede Verdensdele og den matematiske Geografi samt Danmark efter Erslevs Geografi Nr. 1.

Naturhistorie.

I *Zoologi* læst efter Feddersen de koldblodige Hvirveldyr, Leddyr og Bløddyr.

I *Botanik* er læst efter Paulsen den almindelige Del samt den systematiske Del til de helkronede

III. stud. Klasse.

Har læst det samme som III. Realklasse (se foran), men ikke Engelsk. Klassen har desuden haft særskilt Historieundervisning samt Latin og Græsk.

Historie.

Thruges Haandbog i den gamle Historie Side 34—49 og 62—119. Endvidere er læst efter Blochs Lærebog i den nyeste Tids Historie Side 1—66 og Richardt Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden, Side 1—12 og Side 20—34.

Latin.

Cæsar: De bello Gallico I., Side 21—54. Cicero: Orationes in Catilinam 1 og 2. Form- og Kasuslæren er repeteret, det vigtigste af Moduslæren læst. — To Stile om Ugen efter Iversens Stiløvelser, den ene skreven paa Skolen.

Græsk.

Bergs Forskole. Xenophons Anabasis III, 1. Fortæl-
læren efter Weilbach.

IV. Realklasse.*Dansk.*

Da der i de foregaaende Aars Skolemeddelelser meget udførlig er gjort Rede for, hvorledes Skolen har ledet sin Danskundervisning, og hvad den tilsigter med dette særdeles omfattende og betydningsfulde Fag, skal der i Aar kun kortelig meddeles, hvad der er læst, idet der dog atter skal bemærkes til Orientering for nye Læsere, at Skolen søger at lægge lidt personligt og lidt dramatisk Liv ind i den danske Oplæsning.

Der opgives i Aar til almindelig Forberedelses-
eksamen:

Holberg: Jeppe paa Bjærgen.

„ Mester Gert Westphaler (den lille).

Wessel: Smeden og Bageren.

Baggesen: Af Kalundborgs Krønike.

„ Da jeg var lille.

Oehlenschläger: Vaulundurs Saga.

Grundtvig: Bisp Vilhelm og Konning Svend.

Blicher: Messingjens.

Chr. Winther: Henrik og Else.

H. C. Andersen: Den grimme Ælling.

H. P. Holst: Naar mit Øje er lukt.

Ploug: Et Kys.

„ Griffenfeld.

Chr. Richardt: Gertrud Rask.

Drachmann: Hvor bliver Jollen af.

„ Store Bjørns Bryllup.

Munch: Fangen paa Munkholm.

Ibsen: Hærmændene paa Helgeland.

Runeberg: Soldatgossen.

Der er skrevet gennemsnitlig to Stile om Maanedens, hovedsagelig tidligere Eksamensopgaver. I Grammatik læst det befalede Pensum.

Kirkehistorie.

Ugentlige Foredrag til Orientering i Kristendommens Forhold til Kulturudviklingen. I dette Skoleaar har Grundlaget været en indgaaende Fremstilling af David Livingstones Liv og Virken. Pastor Hohlenbergs lange Sygdom har for en længere Tid afbrudt dette Arbejde.

Historie.

Verdenshistorie og Nordens Historie læst og repeteret efter Blochs Lærebog for Realskoler I. og II. med saa mange Tilføjelser og Oplysninger, væsentlig af kulturhistorisk Art, som Tiden og Eksamenskravene har tilstedet.

Tysk.

Læst hele Kapers Læsebog for Mellemlasserne saavel Prosa som Poesi.

Opgiver til Eksamen i Prosa Læsebogen Side 38—143, 105 Sider, Poesi Side 215—235, 20 Sider.

Kursorisk: Hauff: Die Sängerin; Peter Schlemihls wunderbare Geschichte mitgeteilt von A. von Chamisso.

Ankjærs Formlære, Kapers Syntaks. Een Stil om Ugen: lette Fortællinger fra Dansk paa Tysk.

Fransk.

Af Cohns og Kapers Læsebog er læst Side 83—191. Repeteret og opgives til Eksamen Side 64—115, 121—127, 133—172 (c. 95 Sider, c. 140 Normalsider).

Kursorisk er læst: *Les contes de la reine de Navarre* par Scribe et Legouv , Side 1—100.

Rungs Grammatik med en Del Forbigaaelser.

Engelsk.

Listovs engelske Læsestykker 2. Afd. samt Brekkes Læsebog for Mellemklasserne Side 33—125. Ialt 300 Sider. Bojesens Digte.

Kursorisk Resten af Brekkes Læsebog. Rosings Grammatik. Een Version om Ugen efter Hansens og Magnussens Opgaver.

Matematik.

Aritmetik. Jul. Petersen med en Del Tilføjelser.

Geometri. Hele Jul. Petersen.

Regning.

Omtrent tre Hjemmeopgaver ugentlig, dels Ekamensopgaver, dels efter Bokkenheusers Regnebog.

Geografi.

Læst og repeteret hele Geografien efter Erslevs Nr. 2.

Naturhistorie.

Feddersens Zoologi og Paulsens Botanik.

IV. stud. Klasse.

Har i *Dansk*, *Kirkehistorie*, *Fransk*, *Matematik*, *Geografi* og *Naturhistorie* læst sammen med IV Realklasse (se foran), dernæst

Historie.

Efter Thriges Haandbøg i den gamle Historie er læst Side 27—149 samt efter Richard Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden, Side 1—11, 20—33.

Tysk.

Læst: Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser Side 119—246; Poesi: det meste af Ernst Keller: *Mustersammlung deutscher Gedichte.*

Kursorisk: Hauff: *Die Sangerin*; Schiller: *Don Karlos.*

Ankjars Formlare, Kapers Syntaks. — Een Stil om Ugen: lette Fortellinger fra Dansk paa Tysk.

Latin.

Cesar: *De bello Gallico liber IV og VI*; Cicero: *Pro Roscio* (53 cap.); Ovid: *Verdensaldrene, Dencalion* (156 v.), *Pyramus og Thisbe* (112 v.), *Phaeton* (387 v.), i alt 821 v.

Madvigs Grammatik og Scheuers Oversigt.

Ugentlig to Stile efter Iversen og Hauch II, den ene ofte mundtlig.

Opgiver til Eksamen: Cesar; *De bello Gallico lib. VI.* (44 cap.); Cicero: *Pro Roscio* (30 cap.); Ovid: *Verdensaldrene* (162 v.); *Dencalion* (156 v.); *Pyramus og Thisbe* (112 v.) samt 70 Vers af *Phaeton*, ialt c. 500 v.

Gresk.

Xenophons *Anabasis* I₁₀—II₄ og Odysseens 2. Bog (434 v.). — Sechers *Mytologi.* -- Formlare efter Weilbach.

V. stud. Klasse.

Den sproglig-historiske Afdeling.

Litteraturhistorie.

Rønnings Bog, Side 25—108. — Af Forfattere er læst: Holberg: Erasmus Montanus; Den politiske Kandestøber; Jeppe paa Bjærgen. — Wessel: Kærlighed uden Strømper. — Oehlenschläger: Hakon Jarl; Aladdin; St. Hans Aftens Spil; Guldhornene; Axel og Valborg. — Ingemann: Flere af de historiske Romaner; Morgen- og Aftensange. — Blicher: En Landsbydegns Dagbog; E Bindstouw, Høsekrammeren. — J. L. Heiberg: Aprilsnarrene; Elverhøj; En Sjæl efter Døden. — Hertz: Svend Dyrings Hus. — Hauch: En polsk Familie. — Chr. Winther: Hjortens Flugt; Træsmit. — Paludan Müller: Adam Homo. — H. C. Andersen: Mange af Eventyrene. — Hostrup: Genboerne; Eventyr paa Fodrejsen; Soldaterløjer. — Goldschmidt: Ravenen. — Ploug: Et Kys; mange Digte. — J. P. Jacobsen: Marie Grubbe. — S. Schandorph: Birgittes Skæbne. — K. Gjellerup; Brynhild.

Stile: Een fri og een bunden maanedlig.

Oldnordisk.

Wimmers Læsebog Side 53—107. — Grammatikken er gennemgaaet dels efter Wimmers Formlære, dels mundtlig.

Kirkehistorie.

Har læst sammen med IV. Klasse (se denue).

Historie.

Læst og repeteret Thriges Oldtidens og Nordens Historie.

Tysk

Gaudy: Aus dem Tagebuche eines Schneidergesellen.
 — Lindau: Die kleine Welt. — I Maanedslæsning:
 Hoffmann: Die Fräulein von Scuderi; Zu Olims Zeiten
 og Hauff: Memoiren des Satan.

Efter Nissens Grammatik II er læst til Pronominerne. Een Stil ugentlig efter Kapers Stiløvelser for de højere Klasser. Litteraturhistorien i store Træk til Klopstock.

Fransk.

Statarisk: Noveller og Fortællinger af nyere franske Forfattere, udgivne af C. F. Jung. — Emile Zola: L'attaque du moulin. — Taine: Monsieur Graindorge (ved Bariël og Michelsen).

Kursorisk: Prosper Mérimée: Lettres d'Espagne, udg. af Bariël og Michelsen. — Molière: Le bourgeois gentilhomme. — Til Maanedslæsning er benyttet: Mérimée: Colomba.

Stoffet har saaledes væsentligst været taget fra moderne Forfattere, om hvilke der er givet en Del litteraturhistoriske Oplysninger, og fra Molière. For at udvide Elevernes Kendskab til denne Digter er der læst op for dem paa Fransk: Le médecin malgré lui og George Dandin og paa Dansk: Les précieuses ridicules og Fruentimmerskolen. Størstedelen af Pios Ordsamling er læst. Jungs Grammatik med nogle Tilføjelser. — Een Stil ugentlig efter Michelsens Stiløvelser I og Gjeddens Stiløvelser.

Engelsk.

Wilkie Collins: A terrible strange bed; A stolen

letter og Sister Rose I Del. Sproglæren gennemgaaet efter Løkkes engelske Grammatik.

Latin.

Cicero: Pro lege Manilia; pro Ligario; pro Dejotaro; Cato Major. — Livius: 29. Bog. — Tacitus: Annales I 1—60. — Æneiden I Bog. — Horats Breve II Bog. — Af Madvigs carmina selecta 567 Vers.

Kursorisk er læst af Flemmer: Sølvalderens Forfattere c. 60 Sider. — Een Version om Ugen efter Heinrichsen. — Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv. — Rafns Litteraturhistorie.

Græsk.

Herodot: 8de Bog og af 9de Kap. 1—57. — Odysseens 6te, 7de og 8de Bog med Forbigaaelse af Vers 266—445 i 8de Bog samt 7de og 8de Bog af Iliaden.

Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Sechers Mytologi. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden.

I Oversættelse er læst en Tragedie af Aischylos (Agamemnon) samt lyriske Digte af forskellige Forfattere.

Fysik.

Læst hovedsagelig efter mundtlig Gennemgang med Støtte i Holtens og Ellingers elementære Lærebøger enkelt og sammensat Bevægelseslære, luftformige og draabeffyldende Legemers Ligevægt, Varmen.

Den matematisk-naturvidenskabelige
Afdeling.

Litteraturhistorie, Oldnordisk, Kirkehistorie, Historie, Tysk, Fransk og Engelsk læst sammen med den sproglig-historiske Afdeling.

Matematik.

Jul. Petersens Aritmetik og Algebra. I I er læst: »Største fælles Maal og mindste fælles Mængfold« og »Uendelig og Ubestemt«. Hele II og III er læst. — Jul. Petersens Trigonometri til de sfæriske Grundformler. — Jul. Petersens Stereometri forfra til Kuglen, samt Overflade og Rumindhold. — Begyndelsen af Seidelins Projektionstegning. Alt det læste er repeteret. Omtrent 9 Opgaver ugentlig.

Fysik.

Ellingers mekaniske Fysik til Bølgegang. Ellingers Varmelære. — Poulsens Optik til Kap. IV. Alt det læste er repeteret.

VI. Klasse.*Litteraturhistorie.*

Rønnings Bog; mere specielt er Middelalderen og Reformationstidens 1ste Afdel. gennemgaaet.

Af Forfattere er læst: Holberg: Erasmus Montanus; Den politiske Kandestøber; Jeppe. — Wessel: Kærlighed uden Strømper. — Evald: Udtog af Levned og Meninger; Rungsteds Lyksaligheder. — Baggesen: Parti af Labyrinten. — Oehlenschläger: Hakon Jarl; Aladdin; St. Hans Aftens Spil; Axel og Valborg; Guldhornene. — Sch. Staffeldt: flere Digte. — Inge-
mann: flere af de historiske Romaner; Morgen- og Aftensange. — Blicher: En Landsbydegns Dagbog; E Bindstouw; Hosekræmmeren. — J. L. Heiberg: Aprilsnarrene; Elverhøj; En Sjæl efter Døden. — Hertz: Svend Dyrings Hus. — P. M. Müller: En dansk Students Eventyr; St. Laurentius; Jægersang; Torbisten og Fluens; Glæde over Danmark. — Paludan-Müller: Adam

Homo. — H. C. Andersen: mange af Eventyrene. — Hostrup: Genboerne; Tordenvejr; Eventyr paa Fodrejsen; Soldaterløjer. — Goldschmidt: mange af Kærlighedshistorierne. — Ploug: Et Kys; flere Digte.

Stile. Een fri og een bunden Stil maanedlig.

Oldnordisk.

I V. og VI. er læst Wimmers Læsebog 1—107. Wimmers Formlære. Opgiver i Wimmers Læsebog 53—107.

Historie.

Thriges og Blochs Lærebøger.

Kirkehistorie.

Læst sammen med IV. og V. Klasse (se IV. Klasse).

Tysk.

Hauff: Memoiren des Satan; Hoffmann: Klein Zaches; Partier af Goethes Faust samt Bulwer: Die letzten Tage von Pompeji. Hele Sproglæren repeteret ved Analyse og med Beissels tyske Grammatik som Støtte. Oversættelse fra Dansk paa Tysk efter Kapers Stiløvelser for de højere Klasser. Hovedpunkterne af Litteraturhistorien er gennemgaaede.

Fransk.

Statarisk er læst: Victor Hugo: Hernani og Lectures historiques II, udgivne af Barüel (Side 1—24 og 35—53). Cursorisk: Alfred de Musset: Croisilles, Un souper chez Mlle Rachel, Un caprice. Balzac: Un épisode sous la Terreur. Lectures historiques II (Side 53—80).

Paa Fransk er læst op for Klassen: A. Dumas: Le fils naturel; A. de Musset: Il faut qu'une porte soit ouverte ou fermée.

Medens Klassen i Fjor væsentlig beskæftigede sig med moderne franske Forfattere, er Stoffet, som det vil ses, i Aar mest hentet fra den romantiske Periode i Frankrig, for at Eleverne saaledes kunde faa lidt Kendskab til den os i Tiden nærmest liggende og lettest forstaaelige franske Digtning. Om de læste Forfattere og andre af Romantikkens betydeligste Skikkelser er der mundtlig eller gennem Oplæsning af Dele af G. Brandes: Den romantiske Skole i Frankrig, bleven meddelt en Del Oplysning. Meningen med at læse Lectures historiques har nærmest været den at give Eleverne Lejlighed til at prøve sig i noget ikke æstetisk Fransk.

Ved Oplæsningen er det søgt at udvikle deres Evne til at opfatte Fransk gennem Øret.

Grammatikken er læst efter Jungs Grammatik med en Del Tilføjelser.

Efter Gjeddeds Stiløvelser er skrevet Side 22—34 og 88—103. Mundtlig er gennemgaaet Side 44—48 og 60—71.

Latin.

Cicero in Verrem actio I. Taciti annales ved Bricka Side 1—50. Senecas consolatio ad Marciam. Æneiden I. Horats Breve II. Af Madvigs Carmina selecta Catull. 1, 3, 5, 7, 9. Tibull. 1, 2, 3. Properts 2—7.

Kursorisk er læst ca. 65 Sider af Flemmer: Sølv- alderens Forfattere. Een Version om Ugen efter Thorensens Eksamensversioner.

Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv. Rafns Litteraturhistorie.

Til Afgangseksamen opgives: Cicero pro Roscio Kap. 1—34. Seneca consolatio ad Marciam.

Livius XXIX 1—20. Taciti annales ved Bricka Side 21—45.

Æneiden IV. Horats Breve 2. Bog. Horats Oder I 1—2—6—7—9—10—15—17—20—22—27—28—29—30—31—33—34—37; II 3—6—7—8—11—12—13—14—16—17—18—20. Carmina selecta: Catull. 1—3—5—6—9. Tibull. 1—2—3. Properts 2 til 7.

Græsk.

Odysseen 6., 7. og 8. Bog med Forbigaaelse af v. 266—445 i 8. Bog, samt 7. og 8. Bog af Iliaden. Herodot VIII 107—144. Platons Apologi og Kriton. Lukians Charon og Hanen.

Hudes Syntaks. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden.

Mytologien, Litteraturhistorien og Kunsthistorien efter Sechers Lærebøger.

Til Afgangseksamen opgives: Odysseen 1, 2, 5, 6, 7, 8, 1—265 og 445—486 samt Iliaden 7. og 8. Bog. Herodot V med Forbigaaelse af 39—48 og 52—96. VI Bog undtagen 22—24, 34—39, 52—60, 74—93, 121—31, 137—40; VIII 107—144. Platons Apologi og Kriton. Lukians Charon og Hanen.

Naturlære.

Ellingers mindre Lærebog med Forbigaaelse af Lyden og Lyset. Petersens og Forchhammers Astronomi.

Foruden i foranstaaende Fag har samtlige Disciple Undervisning i *Gymnastik* og *Sang* (dog ikke V. og VI. Klasse). I *Skrivning* undervises der indtil II. Klasse inklusive.

Gymnastiklæreren har givet følgende Oversigt over Arbejdet i hans Fag.

Ved Gymnastikundervisningen har man nærmest fulgt det danske System, men adskillige, under svensk Gymnastik hørende, Øvelser er dog ogsaa benyttede.

Naar undtages to Dreng og tre Piger, der er fritagne, har alle Skolens Disciple deltaget i Undervisningen.

Drengene har været fordelte paa fire Hold, hvert med 4 Timers ugentlig Undervisning. Pigerne har været fordelte paa to Hold, hvert med tre Timers ugentlig Undervisning; i den ene af de ugentlige Timer har dog begge Pigeholdene været samlede.

Øvelsesgrupperne under *Drengegygnastikken* har været noget forskellige for de forskellige Klasser; men, naar undtages de fem første Fællesklasser, der ej har lært Voltigering, har alle, naturligvis med tilbørligt Hensyn til Disciplenes Evner og Kræfter, deltaget i følgende Øvelser:

Forberedelsesøvelser (fritstaaende Øvelser),

Gang- og Løbeøvelser,

Øvelser i Ringe,

„ i Barre,

„ i Trapez,

Springning i Højden og Længden,

Smidighedsøvelser,

Klavring saavel i lodrette som vandrette Redskaber samt

Voltigering (staaende Spring, Sidespring og Bagspring).

Pigegygnastikken har omfattet følgende Øvelsesgrupper:

Fritstaaende Øvelser, derunder indbefattet Aandedræts-
 og Holdningsøvelser,
 Gang- og Løbeøvelser,
 Øvelser i Ringe,
 „ i Barre,
 Klavring saavel i lodrette som vandrette Redskaber,
 Ligevægtsøvelser og Spændbøjninger,
 Øvelser i Svingreb,
 Springning i Højden og Længden.

I hver enkelt Time, saavel ved Dreng- som ved Pige-gymnastikken, har der været lagt Vægt paa, at alle Disciplene fik saa megen Øvelse som muligt, og at hver Time indeholdt Øvelser, hvorved alle Legemets Muskler kom i Brug.

Adskillige af Gymnastiktimerne er anvendte til Lege i fri Luft eller til Boldspil (Langbold og Fodbold).

Af nye Gymnastikredskaber har Skolen i Aarets Løb anskaffet følgende:

Stor Voltigerhest med tilhørende Sadelpuder,
 Barre med Madras,
 Springmaatte af Kokos samt
 Svaber (til Gymnastiksalens Gulv).

Hver Skoledag i Sommertiden anvendes en Time til Badning.

Skolens Fodboldklub har i dette Foraar haft Kamp med St. Andreaskollegiets og sejrede med 5 Maal mod 2.

I Vinterhalvaaret har Skolens Disciple ligesom tidligere haft Adgang til de Foredrag og Oplæsninger, som afholdes dels her paa Skolen, dels paa Vældegaard Kvindeskole i Gentofte. Blandt andre har *Dr. phil. Nyrop* holdt Foredrag om *de middelalderlige Skuespil*, *Redaktør Mørk Hansen* om *Petroleum*, *Kand. Bauman*: *tre kunsthistoriske Foredrag*; *d'Hrr. kgl. Skuespiller Emil Poulsen* og *Professor P. Hansen* har læst »*En Sjæl efter Døden*«, og *Sceneinstruktør P. A. Rosenberg* har læst Scener af Shakespeares *Henrik den Fjerde*.

Skolens Samlinger.

Følgende Gaver er modtagne til Skolens zoologiske Samling:

Hermelin, udst.

Kranium af Maar.

— - Spidsmus.

— - Muldvarp.

— - Rotte.

— - Vandrotte.

Ryle, udst.

Spætmejse, —

Kanariefugl, —

Blodstjært, —

Stillids, —

Netmave og Bladmave af en Kalv.

Snoge.

Staalorm.

Strandtudse.
Salamander, Han og Hun.
Salamanderlarver.
Skildpaddeæg.
To Slinger.
Flodlampret.
Søhest.
Aborre.
Skalle.
Naalefisk.
Fjæsing.
Gællebuer og Gæller af Torsk.
Fugleedderkop.
Langhalse.
Flodkrebs.
Snyltekrebs.
Vandkalvlarver.
En Del Insekter.
Aktinier.
En Samling Søpindsvin.
Sømus.
Nereide.
En Del Sneglehuse, Muslingskaller m. m.

Cand. mag. Henningsen, stud. mag. P. A. Rasmussen, stud. mag. Aug. Busck, Hr. Nystrom og Eleverne Harald Læssø, A. Jespersen og Oluf Westi takkes her ved, fordi de har husket paa os, naar zoologiske Præparater er komne dem i Hænde.

Børstetøj, Børsteforklæde, Vandfad, Toiletsager, samt Spiseske, Teske og Gaffel.

Hvert Stykke Tøj og hver Genstand, der medbringes af Fosterbørnene, maa være forsynet med et tydeligt og varigt Navnemærke.

Ethvert Barn, der optages i *Skolen*, medbringer Attest fra den Skole, det forlader, samt Vaccinationsattest.

Børn, der optages i Skolehjemmet, medbringer tillige Lægeattest.

Skolen betragter det som givet, at den, naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, straks faar Meddelelse herom.

Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farligere Sygdom, er det nødvendigt, at alle Disciple fra Hjem, hvor der er en saadan Sygdom, ikke søger Skolen, før al Fare for Smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra saadanne Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Hvor ikke Sygdom eller nogen anden paatrængende Grund gør det nødvendigt at forsømme Undervisningen, kan Skolen som Regel ikke give Tilladelse til, at nogen Discipel udebliver; dette gælder ogsaa over for Forlængelser af Ferierne. Den holder det for sin Pligt at øve Børnene i Respekt for regelret Arbejde. Ønskes en Elev fritaget for Gymnastik, bedes skriftlig Meddelelse derom tilstillet Skolen. Skolen betragter det som givet, at Disciplene som Regel morer sig paa Legepladsen i Frikvarterene. En

livlig Færden ude i den friske Luft imellem Timerne er jo et væsentligt Led i Skoleværket.

I det hele *maa Skolen indstændig anmode om Hjemmenes Medhjælp til, at dens almene Regler og Bestemmelser for Arbejdets Gang og for hele Samlivets faste Ordning fastholdes af Disciplene.* At vænne Børnene til en ordnet Brug af deres Tid og Evner, at vænne dem til Orden med deres Klæder, deres Skolebøger, Stilebøger, Pennalhuse, Gymnastiksko, og hvad der ellers er dem givet, og hvad de har med at gøre; at vænne dem til at medbringe til rette Tid, hvad der er dem paalagt; at have rent Trykpapir i Bøgerne; at faa ny Navneseddel paa en Stilebog, naar den gamle er uordentlig; at følge Paalægget om at faa nyt Bind om en Læsebog, naar det gamle er ubrugeligt; at faa Gymnastikskoene reparerede, naar vedkommende Lærer har paalagt det, uden at slige Paalæg atter og atter skal gentages; at have Orden paa deres Arbejdsplads og i deres Skolerum; at betragte et Hverv, der overdrages dem, et Tilsyn, der betros dem, som en Tillid, der vises dem, — alt dette har en meget stor Betydning, baade for at Undervisningen kan blive saa frugtbringende som muligt, og for Karakterens Uddannelses Skyld, og de Krav, som en vel ordnet Skoleorganisme i saa Henseende stiller til Disciplene, vil, naar disse i Tro og Lydighed lærer at bøje sig for dem, i det smaa som i det store, give saavel den enkelte som Samfundet et betydeligt Tilskud af Kræfter.

Da Bøgerne mange Aar igennem udgør en stor Del af Børnenes Verden, gælder det ikke mindst at paase, at disse behandles med Hensynsfuldhed. En Lærer, der er nidkær for sin Undervisning, og som jo derfor vel nok

stundom kan fristes til at se lidt mere paa, om Lektierne er godt lærte, end om Bøgerne er godt behandlede, betragter det langtfra som Overgreb, hverken fra Bestyrerens eller fra Hjemmets Side, naar han bliver gjort opmærksom paa en Discipels Brud paa god Orden med sine Bøger; han vil tværtimod med Taknemlighed modtage en saadan Henvendelse som en Haandsrækning.

Bøger, Overtøj, Sko o. s. v. maa være tydelig mærkede, og Overtøjet maa være forsynet med solide Stropper.

Sluttelig skal her gøres opmærksom paa, at da Elevernes Skolemad ikke maa have i Klassen, bør Madkassen være forsynet med en Rem, saa at den kan anbringes paa Knagerækken i Skolegangen, hvis Eleven ikke har Tornyster eller Pose.

Betalingsvilkaar.

For et Barn, der optages i Skolehjemmet, betales der 800—1000 Kr. om Aaret, heri indbefattet Skolepenge, men ikke Vadsk. Betalingen erlægges fjerdingaarlig forud. Udmeldelse sker med et Fjerdingaars Varsel.

For skolesøgende Disciple betales om Maanedén:

1.	Fællesklasse	6 Kr.
2.	—	8 „
3.	—	10 „
4.	—	10 „
5.	—	12 „
6.	—	12 „

I. st. og Reakl.	14	Kr.
II.	—	14 „
III.	—	16 „
IV.	—	16 „
V. st. Klasse	18	„
VI.	—	18 „

Af Søsken, der samtidig besøger Skolen, betaler den ældste fuldt, de andre hver 2 Kr. under normal Betaling. Udmeldelse sker med fuld Maanedes Varsel.

Til Inventarium og Materiel betales af hver Discipel 4 Kr. om Aaret (2 Kr. i November og 2 Kr. i Februar). Disse Penge betales ogsaa af dem, der har Friplads.

For nye Disciple betales 4 Kr. i Indskrivningspenge.

Forsømmes Skolen i længere Tid paa Grund af en Discipels Sygdom eller paa Grund af Sygdom i Hjemmet betales der for den Maaned, i hvilken Sygdommen begyndte, og for den næste.

Enhver Discipel, der indstiller sig til en af Afgangseksaminerne (Alm. Forberedelseseksamen, 4. Klasses Hovedeksamen, Afgangseksamen for studerende), betaler 20 Kr.

En Privatist, der indstiller sig til

a.	Tillægsprøve til Skolelærereksamen . .	betaler	10	Kr.
b.	— — Realeksamen, spr. . .	—	11	—
	— — — — — , mat. . .	—	9	—
c.	Eksamen i Latin for Farmaceuter . .	—	8	—
d.	IV. Klasses Eksamen, spr.	—	28	—
	— — — — — , mat.	—	22	—
e.	Afgangseksamen for studerende, spr. .	—	41	—
	— — — — — , mat.	—	43	—

At Dimittenderne (studerende og Realdisciple) betales af de skolesøgende Disciple til Skoleaarets Slutning; det er til Juli Maanedes Udgang; af Fosterbørnene til det begyndte Kvartals Udgang.

Undervisning i Musik, Dans og Bading betales særskilt.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger*).

1. Klasse.

H. C. Frederiksens Læsebog for smaa Børn. Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

2. Klasse.

Julie Heins: Læsebog med Billeder for Smaabørn, II. Del. Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

3. Klasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog Nr. 1. Sannes Skolesangbog for Smaabog.

4. Klasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog

*) Enkelte Bøger, som ikke her er anførte, vil blive opgivne ved Skoleaarets Begyndelse eller længere hen i Aaret, efterhaanden som der bliver Brug for dem, saaledes Dansk Litteratur i IV. Klasse. Det tilraades: ikke at forsyne nye Bøger med Navn, forinden de er foreviste paa Skolen. Alle danske Lærebøger og Grammatikker skal saa vidt muligt fra dette Skoleaar have den ministerielle Retskrivning.

Nr. 2. Nissens tyske Elementarbog. Erslevs Geografi
 Nr. 3. Sahlertz's Zoologi. Samne: Tohundrede Træffe-
 øvelser. Samne: Tostemmige Fædrelandssange.

5. Klasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog
 Nr. 3. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Be-
 gyndere. Erslevs Geografi Nr. 3, Sahlertz's Zoologi.
 Samne: Tohundrede Træffeøvelser. Samne: Tostemmige
 Fædrelandssange.

6. Klasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog
 Nr. 4. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Be-
 gyndere. Nissens tyske Grammatik I. Kapers Stil-
 øvelser for Begyndere. Michelsen: Fransk for Begyndere,
 2. Udgave. Erslevs Geografi Nr. 3. Erslevs større
 Atlas. Sahlertz's Zoologi. Samne: Tohundrede Træffe-
 øvelser. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne.
 Samne: Tostemmige Sange af nordiske Komponister.

I. st. Klasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog
 Nr. 5. Kapers tyske Læsebog for Mellemlklasserne.
 Kapers Stiløvelser for Begyndere. Nissens tyske Gram-
 matik I. Jungs franske Elementarbog. Hauchs latinske
 Læsebog I. Blochs historiske Lærebog for Realskoler
 (sidste Udgave). Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større
 Atlas. Feddersens Zoologi. Jul. Petersens Geometri.
 Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne. Samne:
 Tohundrede Træffeøvelser. Samne: Tostemmige Sange af
 nordiske Komponister.

I. Realklasse.

Som I. st. Kl., men anskaffer i Stedet for den latinske Læsebog Listovs engelske Læsestykker og Stiløvelser, 1. Afd.

II. st. Klasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog Nr. 6. Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne. Kapers Stiløvelser for Begyndere. Ankjærs tyske Formlære. Jungs franske Elementarbog, senere Cohns og Kapers franske Læsebog. Hauchs latinske Læsebog (2. Udgave). Madvigs lat. Grammatik. Jensens og Goldschmidts lat. Leksikon. Scheuers Oversigt. Cæsar: De bello Gallico. Blochs historiske Lærebog for Realskoler (sidste Udgave). Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Feddersens Zoologi. Paulsens Botanik. Jul. Petersens Geometri. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne. Same: Tohundrede Træffeøvelser. Same: Trestemmige Sange.

II. Realklasse.

Som II. st. Klasse, men anskaffer i Stedet for de latinske Lærebøger Listovs engelske Læsestykker 2. Afd. Rosings Grammatik.

III. st. Klasse.

Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne. Ankjærs tyske Formlære. Kapers Syntaks. Kapers Stiløvelser for Begyndere. Cohns og Kapers franske Læsebog. Pios Ordsamling udgiven af Barüel. Jungs Grammatik. Cæsar: De bello Gallico. Ciceros Taler, ved Madvig. Madvigs Grammatik (8. Udgave). Scheuers Oversigt. Jensens og Goldschmidts Leksikon. Bergs

Forskole i Græsk. Weilbachs Formlære. Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Feddersens Zoologi. Poulsens Botanik. Jul. Petersens Aritmetik I. og II. Jul. Petersens Geometri. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Samme: Tohundrede Træffeøvelser. Samme: Trestemmige Sange.

III. Realklasse.

Som III. st. Klasse, men anskaffer i Stedet for latinske og græske Lærebøger Listovs engelske Læsestykker 2. Afd. Bojesens engelske Digte. Hansens og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik. Og i Historie benyttes Blochs historiske Lærebog for Realskoler, I og II, helst sidste Udgave 1890.

IV. st. Klasse.

Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser. Ankjærs Formlære. Kapers Syntaks. Et Dansk-Tysk og Tysk-Dansk Leksikon. Cohns og Kapers franske Læsebog. Jungs Grammatik. Ciceros Taler ved Madvig. Madvigs Grammatik. Scheuers Oversigt. Jensens og Goldschmidts Leksikon. Iversens Stiløvelser (ny Udgave). Cæsar: De bello Gallico. Ovids Metamorphoser ved Bloch, 1. Hæfte. Xenophon: Anabasis. Teubners Tekst-udgave. Homers Odysseé ved Ameis 7—12. Sang, 7. Oplag. Weilbachs Formlære. Bergs Leksikon. Sechers græske Mytologi. Thrige: Nordens Historie. Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Feddersens Zoologi. Poulsens Botanik. Ellingers Fysik. Simeon Larsens Logaritmer. Steens Eksamensopgaver. Jul. Petersens Aritmetik og Geometri. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser.

IV. Realklasse.

Som IV. st. Klasse, men anskaffer i Stedet for Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne. I Engelsk læses Listovs engelske Læsestykker, 2. Afd. Bojesens engelske Digte. Brekkes engelske Læsebog for Mellemlasserne. Hansens og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik. Et engelsk Leksikon. I Historie benyttes Blochs Lærebog for Realskoler (helst sidste Udgave).

V. Klasse (sprog.-hist.).

F. Rønnings danske Litteraturhistorie. Wimmers oldnordiske Læsebog. Immermann: Der Oberhof. Kortfattet Omrids af den tyske Litteraturs Historie ved R. H. Kapers tyske Stiløvelser for de højere Klasser. Nissens tyske Grammatik II. Jungs franske Læsebog for de højere Klasser. Jungs Grammatik. Michelsens franske Stiløvelser I. Ciceros Taler, ved Madvig. Livius, ved Madvig, Vol. II., Pars II. Virgils Æneide, ved Lund, Bog 1—6. Horats Ode og Breve, ved Lembcke (sidste Udgave). Flemmer: Sølvalderens Forfattere. Whittes Opgaver til Oversættelse fra Dansk paa Latin. Jensens og Goldschmidts Leksikon. Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv i Oldtiden (2. Udgave). Rafns Litteraturhistorie. Herodots 1. Bind (Abichts nyeste Udgave). Homers Odyssé ved Ameis 13—18 Sang (7. Oplag). Homers Iliade, Bog 7—9, Ameis's Udgave. Platons Apologi og Kriton ved Wiehe, 4 Udgave. Weilbachs Formlære, Hudes Syntaks. Bergs Leksikon. Sechers Mytologi. Sechers Litteraturhistorie. Secher's Kunst-historie. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden.

Thrige: Oldtidens og Nordens Historie. Blochs større Lærebøger i Middelalderens (3. Udgave), nyere (2. Udgave) og nyeste Tids Historie.

V. Klasse (mat.-nat.).

I Stedet for de latinske og græske Bøger anskaffes Jul. Petersen: Algebra I og II. Jul. Petersens Trigonometri, sammes Stereometri, sammes analytiske Plangeometri, sammes Metoder og Teorier. Ellinger: Mekanisk Fysik, sammes Magnetisme og Elektricitet, sammes Varmelære. Petersen og Forchhammer: Astronomi.

VI. Klasse (sprogl.-hist.).

Rønnings danske Litteraturhistorie. Wimmer: Oldnordisk Læsebog og Grammatik. Ciceros Taler ved Madvig. Livius, ved Madvig Vol. II Pars II. Tacitus Annaler ved Bricka. Seneca ved Gertz. Horats Oder og Breve ved Lembcke. Carmina selecta ved Madvig. Madvigs Grammatik. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Henrichsens Versioner. Thoresens Eksamensversioner. Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv. Rafns Litteraturhistorie. Homers Odyssé (Teubners Tekstudgave). Homers Iliade ved Ameis, 7—9. Sang (3dje Oplag). Herodot ved Abicht, 5te Bind (3dje Oplag). Platons Apologi og Kriton ved Wiehe (4de Udgave). Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Bergs Leksikon. Sechers Mytologi. Sechers Litteraturhistorie. Sechers Kunsthistorie. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden. Lessing: Nathan der Weise. Kapers Stiløvelser for de højere Klasser. Nissens Grammatik II. Kortfattet Omrids af den tyske Litteraturs Historie, udarbejdet af R. H. Wilkie Collins: After dark. Løkkes

engelske Grammatik. Thirge: Oldtidens Historie og Nordens Historie. Blochs Middelalderens, nyere og nyeste Tids Historie.

I alle Klasser undtagen 1. Fællesklasse bruges Hohlenbergs Sangbog, Rørdams Salmebog samt Teksterne til »Danmarks Melodier«.

I alle Klasser, Latin- og Realklasser, bruges det nye Testamente.

Tre smaa Vidnesbyrd
fra Skolens indre Liv.

Tilbage!

Udkast til en Morgentale i Skolen.

Der var engang en Mand, som kørte hen ad en Landevej. Som han kører, taber han det ene Hjul, der ruller fra ham. Han kan ikke finde det og kører med stort Besvær videre; men videre maa han, og han har kun lidt af Tiden.

Langt om længe møder han en vejfarende, standser ham og spørger, om han ikke har set hans Hjul. »Det kan *jeg* da ikke have set,« siger Manden; »søg efter dit Hjul, du Daare, paa den Vej, du har tilbagelagt, og ikke paa den Vej, der ligger foran dig!«

Og det var jo sandt nok. Og det var jo ogsaa sandt, at den kørende havde staaet sig ved i Tide at at *vende om* og søge sit tabte Hjul. Som han nu kørte med de tre, naaede han næppe sit Maal.

Men *saadanne Daarer* er vi alle sammen. Alle vil og skal vi jo fremad; og hvad der mangler os, det søger vi altid efter fremad, fremad. — Blot fremad! Saa faar vi nok Skatten, vi attraar; — blot fremad! saa faar vi

nok Savnet stillet; — blot fremad! saa kommer nok det manglende rullende os i Møde! — Og saa kører vi fremad, lumper af Sted med tre Hjul i Stedet for fire og venter, at det fjerde Hjul findes ude i Fremtiden. Og saa glemmer vi, at hvad et Menneske mangler paa Vejen, som oftest ikke er noget, han skal *opnaa*, men er noget, han *har haft*, *har tabt*, *har glemt*, *har overset* eller *kastet bort* som ubrugeligt eller uvæsentligt. Ja, Lykken, vi søger, skal vi mangen en Gang ikke fremad for at hente, men *tilbage til* for at tage den op der, hvor vi slap den; Velsignelsen, vi mangler, skal ikke alene søges foran os, men vi skal ogsaa *vende om*, gaa tilbage til det Sted, hvor vi tabte den og tage den op der; — Kraften, vi mangler under vor haltende Tilværelse, skal vi lede efter paa det Sted — tit langt, langt tilbage — hvor vi glemte den, hvor Gud lagde den i os, men vi kastede den bort, eller Røvere tog den fra os.

Der er engang udtalt en *Velsignelse* over os! — Hvor tit er den ikke rullet fra os og bleven liggende paa Vejen. Det gælder: Vend om! og tag den op, hvor du tabte den!

Der er en Stund udtalt et *Aandens Ord*, som fangede vor hele Sjæl ind i Livets Land. Vi tabte det paa Vejen. Saa gælder det: Vend om! Gaa tilbage til hin Højtidsstund og tag Ordet op, du tabte!

Der er engang *sket noget med os*, en *Begivenhed*, der blev til et Minde, som var os baade Lys og Kraft under Vandringen. Men nye Indtryk lod Mindet blegne; til sidst tabte vi det. Da gælder det: Vend om! Gaa tilbage til hin Stund, da det Minde blev til. Tag det op der. Da faar du atter dets Lys og Kraft at fornemme.

Gud i Himlene! Hvad Skatte ligger der ikke *bag* os, som vi har tabt paa Vejen! Hvor megen Lykke skal vi ikke *tilbage* for at hente! Hvor mangt et Guds Ord, hvor mangt et Barneminde og Ungdomsminde, hvor mangen en Guds og Menneskers Gave skal vi ikke *tilbage* for at tage op igjen der, hvor vi tabte den! — Og hvordan kommer vi tilbage? Der er en *Angerens* Vej tilbage; der er en *Taknemmelighedens* Vej tilbage; der er en *Ikkekommelsens* og *Tankens* Vej tilbage. — Kom, lad os gaa ad disse Livets tit svære, men rige Veje!

„Hvad der sker stort, sker tyst“.

Udkast til en Bibeltime med en af de højere
Mellemlasser.

Vi tiltrækkes af det store, iøjnefaldende, fremtrædende. Vi følger Landes og Rigers Udvikling, deres Fald og Rejsning; og saa er det Herskere, Hærførere, fremragende Personer, vort Øje fæstes ved; det er *dem*, hvis Værk er Hovedindholdet af Historien og Historierne, vi læser.

Kommer vi stundom ind til jævne Folk, eller Fattigfolk, da er det fordi en *Jeanne d'Arc*, en *Griffenfeld*, en *Rasmus Rask* hæver sig op fra den tarvelige Bund. Og saa følger vi disse høje Skud. Forældrenes Historie ænses som oftest ikke.

Og dog gælder det, at forud for de store Mænds bekendte Historie ligger der en Hjemmets, en Lønkamrets ukendte Historie. Forud for de *store* Magter ligger de *smaa, mange, stille* Magter, der tildannede Karakteren og viste Maalet.

Vi ser store Forbryderes Indflydelse paa Historiens

Begivenheder; men alle de dagligdags »smaa« Forbrydere, de dagligdags Løgnere, Snydere, Syndere, der udhuler og forgifter hele Underlaget for Menneskesamfundet, deres Historie ænses kun lidet.

Og dog gælder det, at forud for den kendte Forbrydelse kan der gaa en lang Indøvelse i det stille; mange skjulte Synder, mange løse Ord, mange overdækkede Løgne tildanner efterhaanden Sindet og viser det Vej dybere ind i Mørket.

Derfor gælder det, baade for godt og ondt, at vogte paa vort *daglige Liv*, vore Samtaler, vore Kammeratskaber, vore Maaltider, paa alt det navnlig, der stadig og regelmæssig vender tilbage. Igennem det faar vi vort Præg. Ikke mindst vogte vi paa, hvad vi taler om, naar vi gaar med en Kammerat.

Se saa paa Jesu Historie, — hans, den store Verdensomdanner! — Saa gaar han og taler med et Par Fiskere; saa ser vi ham sidde ved en Brønd i Samtale med en samaritansk Kvinde; saa sidder han en Nat og samtaler med en Farisæer; saa sidder han hos et Par jævne Kvinder i Bethanien; saa træffer vi ham i Templet ene med en Kvinde, greben i Hor.

Et Ord af ham bringer Mennesker paa Flugt, bringer Soldater til at daane, bringer Bølger og Storm til at lægge sig, gør syge karske og gør døde levende. Men den *samme Magt*, der er i disse hans undergørende Ord, er der i hans Ord ved de dagligdags Møder, ved de jævne Gæstebud, ved de stille Samtaler; ved disse Ord omdanner han *Tilhørernes Sind*. Og denne Omdannelse er det, der omdanner den *ydre Verden*. Jesus gaar til de almene, fattige, smaa Hjem. Der sidder han

stille og taler. Og fra disse jævne Hjem, fra disse fattige Mennesker udgik Fortællinger om ham. Og hans Aand var i Fortællingerne, og hans Aand var i de Ord, der gengaves af hans Taler. Og *herfra omdannedes Verden.* •

Fortsat Anvendelse af dette paa vort eget Liv og Levned.

Og saa lægger vi sluttelig Mærke til det stille og beskedne, der er over det store; »hvad der sker stort, det sker tyst«. Det minder os om vor Moders stille, opofrende Gerning i vort Hjem; hun, der aldrig lader slaa paa Tromme for sig, og dog udretter det største. Har Jesus gjort en Undergerning, lyder det saa jævnlige: Sig det ikke til nogen! Der er et Stilheds, Ydmygheds Skær over det alt; ingen Blæsen i Basuner. — De skal først lyde paa Dommedag.

En Søndagstale holdt i Skolehjemmet.

En Fremstilling af Jødernes Tilstand paa Samuels Tid. Filistrene trængte Landet saa haardt, at de havde befæstede Punkter deri, og de satte igennem, at ingen Smed maatte findes i hele Jødeland, for at der ikke skulde smedes Vaaben imod dem.

Vi kender ogsaa fra andre Tider i Historien, at et Folk undertvinger et andet, og for at holde det i Tvang eller Trældom lægger krigerske Besætninger paa forskellige Steder i Landet.

Lad os rejse gennem et saadant Land. Bonden dyrker sin Jord, store og smaa passer som sædvanlig hver sit; her græder et Barn, og der synger en Fugl, Fiskeren passer sit, og Skuespilleren passer sit; der mærkes — naar man betragter Livet paa Overfladen — ingen Ting. Men som man gaar videre, møder man et underligt Syn: en Bygning, der ikke ligner de andre; der er Flag oppe, men — ikke Folkets Flag; der er Vaaben, rettede ikke udad mod Grænsen, men indad mod Landets egne Børn; der er Krigsfolk i fremmede Dragter,

og som taler et fremmed Sprog. De skal passe paa, at det undertvungne Folk holder sig Herskerens Vilje efterrettelig i alt, og de mange fyldte Fangecceller i den store Bygning vidner om, at det er Alvor med Fjendens Vilje. Gaar vi saa ind i Husene, især naar Dagværket er endt, saa ser vi Livet *under* Overfladen og opdager, at der er et Tryk over store og smaa; synges der, saa er det uden Klang, — der mangler noget; læses eller samtales der, — det er uden Liv; der mangler noget; arbejdes der, — ja hvor flittig end Hænderne gaar, — der er dog altid nogle Hænder, der synker sløve ned i Skødet, og der mangler Glæde og Friskhed over Arbejdet. Modet er tabt; thi Friheden er tabt, og den kan ikke genvindes; thi Fjenden er for stærk; Folket har tabt Tilliden til sig selv, og Folket har ingen Fører med Myndighed og Dygtighed.

Der er lagt ydre Baand paa Folkets *Tænker*: det maa ikke skrive, hvad det vil, ikke læse, hvad det vil; der er lagt Baand paa Folkets *Følelser*: det maa ikke synge sine egne gamle Sange, maa ikke dyrke sin egen Gud. Skal Følelsen, Fællesfølelsen, paa disse og andre Omraader give sig Luft, maa det ske hemmeligt og under Frygt for, at Fjendens Spejdere har hørt eller set noget; og saa gaar Vejen til Fængslet. Og sæt, der ingen *Smede* maa være i Landet, for der maa ikke gøres Vaaben! — det er haardt at have en stærk Haand, men intet Vaaben til den, som det er tungt at have et levende Hjerte, men Modet deri er borte.

Har vi nu dette Billede levende for Øje og betænker, at Billedets *dybe Indhold* faar vi ikke at se, naar vi drager gennem det Land, som en Lystrejsende,

der kun vil nyde Landets Naturskønhed og hvile sig ud i dets Hoteller, — saa vil vi kunne overføre det paa andre Forhold.

Lad os først gaa til vore Hjem. En fremmed gæster et Hjem. Han præsenteres for Husets Medlemmer, nyder et Maaltid eller to, ligger maaske over om Natten og drager saa bort, naar hans udvortes Ærinde er besørget. Han faar ikke meget at se. Men den, der kommer til Hjemmet for at *leve* deri, leve deraf, han skal nok faa at mærke, om der er en Fjende, som har lagt sin Besætning deri og hejst fremmed Flag paa sit faste Punkt. Lad der blot være eet Menneske af Hjemmets Husstand, der er behersket af en ond Aand, som vi andre ikke tør binde an med; det er Fjendens Flag og Fjendens uforstaaelige Sprog midt iblandt os; det er en fremmed *Magt*, rettet mod os, og han tager saa een, saa en anden ind i sine Fangehuller. Hjemmets Gerning gaar vel sin Gang, og hver passer sit; men for et Hjem som for ethvert Samfund gælder det, at den enes Lykke er afhængig af de andres, kun i et Hotel lever man sig selv, uvidende om og naafhængig af de andre; den, der bor i Nr. 11, har ikke noget at gøre med den, der bor i Nr. 12. Lad saa alt i Hjemmet være i udvortes ret god Orden, — det skal dog nok mærkes, at den fremmede Magt: en fremmed Tankegang, en vantro midt iblandt troende, en skjult, men virksom Synd, der sniger sig om, — at dette vil trykke det fælles Pulsslag, hæmme det fælles Pendulslag, tage Sjælen ud af Glæden; der er en Sang, der ikke kan synges, en Bøn, der ikke kan bedes, en Beslutning, der ikke kan tages, en Fællesvilje, der ikke kan holde sit Spor, naar den fjendtlige Magt er

nærværende og gør sig gældende. En gammel jødisk Vismand siger: »Tag en uvedkommende til Huse, og han skal forstyrre dig med Uro og gøre dig fremmed for dine egne.» Et Menneske kan saaledes blive fremmed i sit eget Hjem.

Og vi kan gaa ind i vort eget Hjerte og gøre en Rejse gennem det underlige Land, der bærer dette Navn. Mange kender kun daarligt dette sit eget Land, rejser ikke deri, men opholder sig til Stadighed kun i en enkelt Provins deraf; hvordan der egentlig ser ud i de andre Provinser, hvor meget af det Land der endnu er at opdyrke, — det ved mangen en slet ikke. Men »fremfor alt, hvad du bevarer, bevar dit Hjerte; thi fra det udgaar Livet«. Ogsaa i et Menneskehjerte kan en Fjende have sig en fast Plads, og Fjenden hedder Synd. Og det skal nok mærkes, naar et Hjerte er delt mellem to Herrer eller flere. Man hviler ikke tryk og glad ved det Hjerte, og der er noget i Øjet, som har en uægte Glans, naar et andet ærligt Øje ser ind deri. Et Menneske med en fremmed Magt, en fjendtlig Magt i sit Hjerte kan udvortes færdes som ellers, arbejde som ellers, le og more sig som ellers, ja endog have Venner; men der mangler noget, den bedste Magt er brudt, der er Toner, som mangler, Toner, det ikke tør tage, Ord, det ikke tør sige, og Ord, det ikke tør høre.

Gem dette Billede, hæng det op i Billedsalen, inde i Helligdommen. Der er noget deri, vi straks kan gribe, noget maaske, der først vil gribe os senere. Det er da sagt forud, for at I, naar det engang sker, kan vide Besked.

Og saa tilbage til Jødefolket under Filistrenes Herredømme!

Midt under Afinagten og Fornedrelsen lød Profeten Samuels Røst ud over Folket og trængte ind i Hjerterne. Vi kommer altid tilbage til dette: et Ord kan omdanne et Menneske, et Ord kan omdanne et Folk, et Ord kan splitte et Hjertes Kræfter, og et Ord kan samle dem, et Ord kan splitte et Folk, og et Ord kan samle det. En myndig Feltherres Ord har kunnet prisgive en erobret Stad til Plyndring, dens Kvinder til Beskæmmelse; et andet Høvdingeord har samlet de raa Krigere til Værn om de svage og til Beskyttelse for deres Ejendom; et urent Ord har tændt Ild i de syndige Lyster og har vist mine Drifter Veje og Muligheder, de ikke før kendte og ikke var faldet paa; et ædelt Ord har vakt min slumrende Begejstring, min Tro, mit Haab og vist mine ædle Kræfter Veje og Muligheder, de før ikke kendte og ikke selv var faldet paa. Og saaledes med et helt Folk, ja med mange Folkeslag tilsammen. Tænk blot paa det samlende og vejvisende Ord: Befri Jerusalem! der lød fra Paven ud over Landene og skabte Korstogene.

Profeten Samuel kaldte med sit Ord Folket til Live igen, salvêde en Konge til dets Fører i Kampen mod Filistrene, Smedene kom hjem; Kampen begyndte — med Nederlag; men en Ungersvend, Jonathan, brød det første Hul i Fjendens Mur, og saa fulgte Sejr paa Sejr, til Landet var vundet. — Saaledes med Folkene endnu. Og saaledes med det enkelte Hjem, og saaledes med hvert enkelt Menneskelherte, der ikke helt har tabt sig selv.

Hvert Hjem og hvert Hjerter har *sine* Fjender. Saa lad os lytte til Profetens Ord og saa kalde vore Smede

tilbage! *Enhver er sin egen Lykkes Smed. Prydelse for de gamle er deres Visdom; og den, der gaar med vise, bliver selv viis; men Prydelsen for de unge er deres Kraft.* Kom igen, du unge Jonathan, og gør din første Ridderdaad, mens din Fader er slagen og bereder sig paa at falde! kom og lad os samle os for at bede om, at de store, dybe, hellige Ord maa leve hos os. Kom du, den største af alle Profeterne, du, som har det evige Livs Ord, der kan kalde alle vore Kræfter frem og vise dem alle Veje og Muligheder, vi for ikke kendte og aldrig selv havde hittet paa!

Indbydelse.

Ved Skoleaarets Slutning beder jeg nu som tidligere vore Disciples Forældre samt Børnenes og Skolens Venner om at samles med os i Eksamensdagene og ved Afslutningshøjtideligheden.

Dels beder Skolen derom for sin egen Skyld: det er den jo en Glæde at samles med alle dem, der i nogen Forstand *hører den til*, og at udfolde i det mindste noget af sin Virksomhed for Forældres og Venners Øjne; Lærernes Personlighed, de enkelte Børns, de enkelte Klassers og noget af den samlede Skoles Fysiognomi kan ved denne Lejlighed muligen komme til at træde tydeligere frem. — Det er ikke hver Dags Sag saaledes at samle de mange, der er knyttede til os. Men i Eksamensdagene er netop alt lagt til Rette baade i Hjemmet og i Skolen, for at det kan ske.

Men Indbydelsen udsendes særlig for Børnenes Skyld. De, der samles som Tilhørere ved Eksamen, er ikke blot til Stede som de enkelte Børns Forældre eller Venner, men ogsaa som Samfundets Repræsentanter over for den yngre Slægt. Og denne har godt af at se, at den følges af os, der *nu* er de bærende. Naar vi aar-

vaagne og deltagende er med overalt, hvor den unge Slægt færdes, vil denne styrkes i sin Ansvarsfølelse overfor os og vokse sig frimodigere, idet den mærker, at den ikke er alene, men er i levende Forbindelse med Samfundet og er omsluttet trofast af os, hvis Opgaver den engang skal føre videre.

Da mit daglige Arbejde lægger stærkt Beslag paa min Tid og mine Kræfter, anmoder jeg alle dem, der søger mig i Skoleanliggender, om, saa vidt muligt, at komme *de søgne Dage* — og helst i *Skoletiden* (Kl. 9—3).

H. C. Frederiksen.

Indholdsfortegnelse.

	Side
Skolens Program	3
Lødstjeneste 1.	4
" 2.	12
" 3.	17
Skoleaarets Udbytte	21
Disciplene	26
Skolens Lærerkrafter	27
Eksaminere i 1891	31
Liste over Eksamensresultaterne	32
Eksamensopgaverne i 1891	34
Eksamenskandidater i 1892	40
Arbejdet i de forskellige Fag	41
Skolens Samlinger	71
Almindelige Bestemmelser og Ordensregler	73
Betalingsvilkaar	76
Skolebøger i det nye Skoleaar	78
Tre smaa Vidnesbyrd fra Skolens indre Liv	85
Tilbage!	87
»Hvad der sker stort, sker tyst«	90
En Søndagstale holdt i Skolehjemmet	93
Indbydelse	99

Eksamensschemaet er indhæftet bag i Meddelelserne.

AARSPRØVEN

Ordруп Latin- og Realskole 1892.

Torsdag den 7. Juli.				Fredag den 8. Juli.				Lørdag den 9. Juli.			
Kl. 8—9	V.	Tysk	Nr. 10	Kl. 8—11	V.	Latin	Nr. 10	Kl. 8—11	V.	Græsk	Nr. 10
" 8—10	III.	Fransk	" 3	" 8—9	III.	Naturhistorie.	" 3	" 8—10	II.	Fransk	" 2
" 8—9	II. st.	Latin	" 2	" 8—9 ^{1/2}	II.	Historie	" 2	" 8—11	I.	Matematik	" 1
" "—"	I. R. A.	Engelsk	" 1	" 8—9	I. st.	Latin	" 1	" 8—9 ^{1/2}	6.	Historie	" 6
" "—"	4.	Naturhistorie.	" 8	" 8—9 ^{1/2}	6.	Regning	" 6	" 8—9	5.	Regning	" 4
" 9—11	V.	Litteraturhistorie og Old- nordisk	" 10	" "—"	4.	Tysk	" 8	" 9—11	III.	Tysk	" 3
" "—"	II.	Tysk	" 2	" 9—11	III.	Matematik	" 3	" "—"	3.	Geografi	" 8
" "—"	I.	Naturhistorie.	" 1	" "—"	I.	Fransk	" 1	" "—"	2.		
" "—"	6.	Tysk	" 6	" 9 ^{1/2} —11	II.	Engelsk	" 2	" 9 ^{1/2} —11	5.	Historie	" 4
" "—"	5.	Dansk	" 4	" "—"	6.	Naturhistorie.	" 6	" "—"	4.		
" "—"	4.	Regning	" 8	" 10—11	5.	Tysk	" 4	" 11—12		Ophold.	
" "—"	3.			" 10—11	4.	Geografi	" 8	" 11—12			
" 11—12		Ophold.		" 11—12		Ophold.		" 12—2	III.	Dansk	" 9
" 12—2	V.	Historie	" 10	" 12—3	V.	Fransk	" 10	" "—"	II	Regning	" 2
" "—"	III.	Græsk	" 3	" 12—2	III.	Naturhistorie.	" 3	" "—"	I.	Geografi	" 1
" "—"	II.	Naturhistorie.	" 2	" 12—2 ^{1/2}	II.	Matematik.	" 2	" 2—3	I. R. B	Engelsk	" 1
" "—"	I.	Dansk	" 1	" 12—2	I.	Tysk	" 1	" 2—3			
" "—"	6.	Fransk	" 6	" "—"	6.	Dansk	" 6	" 2—4		Gymnastikprøve.	Salen
" 12—1 ^{1/2}	2.	Regning	" 9	" "—"	5.	Geografi og Naturhistorie	" 4				
" 12—1 ^{1/2}	1.			" "—"	4.	Dansk	" 8				
" 1 ^{1/2} —4	2.	Dansk	" 9	" 2—4	III. st.	Latin	" 3				
" 1 ^{1/2} —4	1.			" "—"	I.	Regning	" 1				
" 2—4	V.	Fysik	" 10	" "—"	3.	Dansk	" 9				
" "—"	II.	Geografi	" 2	" 2 ^{1/2} —4	II.	Dansk	" 2				
" "—"	I.	Historie	" 9	" " "	6.	Geografi	" 6				

Lørdag den 2. Juli, Kl. 9, V. Engelsk.
Lørdag den 2. Juli, Kl. 8, III. Geografi.
Onsdag den 6. Juli, Kl. 8, V. mat. Matematik og Fysik.

Mandag den 11. Juli:

Kl. 9—10 alle Klasserne Sang.

Kl. 10 Afslutning paa Skoleaaret. Disciplene fordeles i Klasserne til det kommende Skoleaar.

Derefter begynder Sommerferien, som varer til Fredag den 19. August, Morgen Kl. 9.